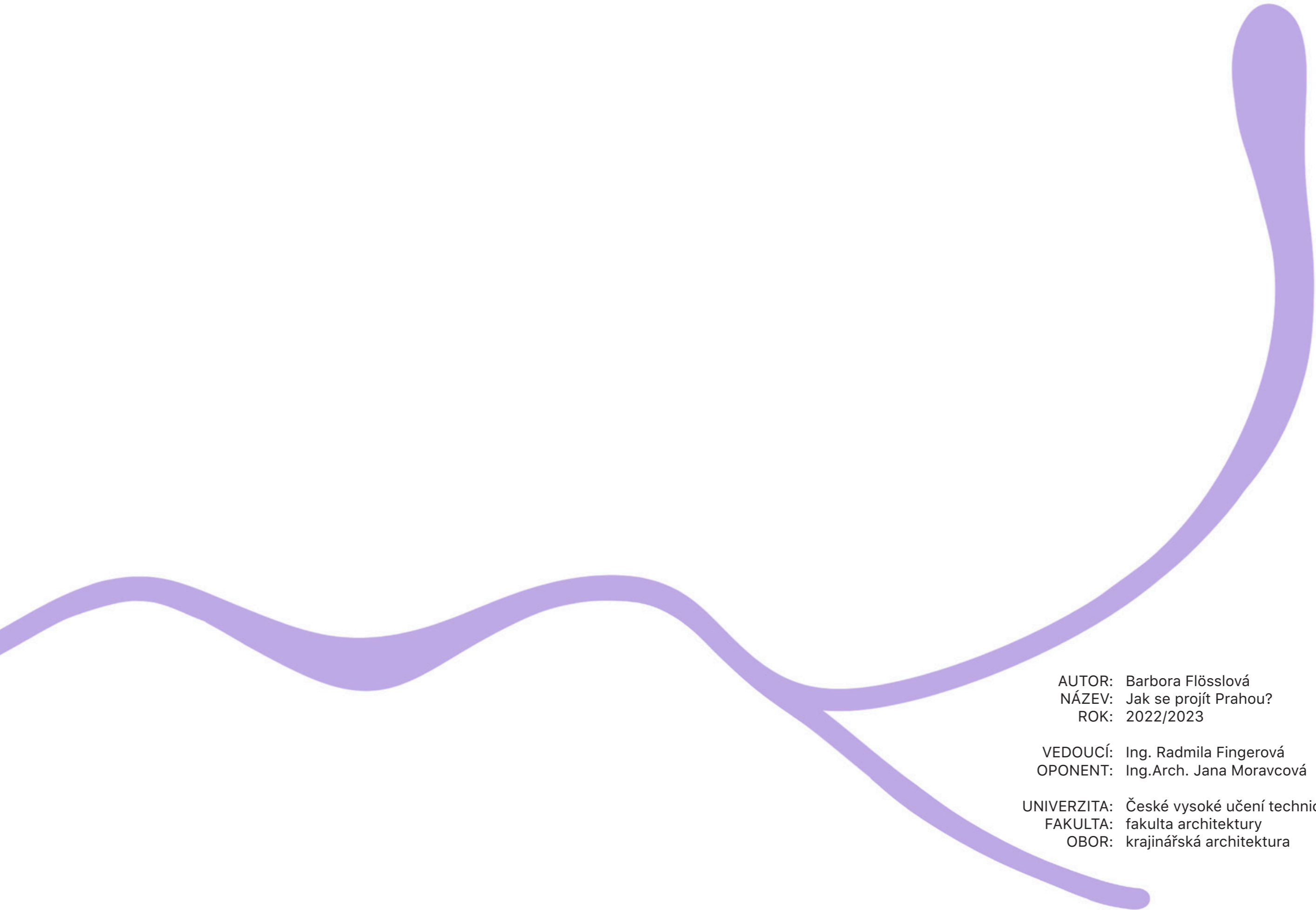

Jak se projít Prahou? ZELENÁ SPOJKA

Barbora Flösslová
diplomní projekt
FA ČVUT

AUTOR: Barbora Flösslová
NÁZEV: Jak se projít Prahou?
ROK: 2022/2023

VEDOUCÍ: Ing. Radmila Fingerová
OPONENT: Ing.Arch. Jana Moravcová

UNIVERZITA: České vysoké učení technické v Praze
FAKULTA: fakulta architektury
OBOR: krajinářská architektura

ÚVOD	8
DEFINICE	9
PROČ JSOU LINEÁRNÍ PARKY DŮLEŽITÉ?	10
JAK SE PROJÍT PRAHOU?	13
PROPOJOVANÁ ÚZEMÍ	16
VÝZNAMNÉ PRAŽSKÉ PARKY	18
Riegrovy sady	18
Vrch Vítkov	18
Vrch Třešňovka	19
Malešický park	19
VÝZNAMNÉ PRAŽSKÉ PARKY	20
Lesopark Hostivař	20
Michelský a Kunratický les	20
Vyšehradské sady	21
park Folimanka	21
VÝZNAMNÉ PRAŽSKÉ PARKY	22
park Gröbovka	22
Bezručovy sady, sady Bratří Čapků, sady Svatopluka Čecha	22
TRANSFORMAČNÍ ÚZEMÍ	23
Nový Zborov	23
V Korytech	23
PROPOJENÍ PRAŽSKÝCH PARKŮ	24
TERÉNNÍ PRŮZKUM	33
NÁVRH LINEÁRNÍHO PARKU	49
Malešické náměstí	54
Sportovní park Nový Zborov	56
Lineární park Nový Zborov	58
Lineární park Nové Strašnice	60
Předprostor sídliště Skalka	62
Lineární park sídliště Skalka	64
Lineární park Strašnice - Vršovice	66
sortiment rostlin	70
mobiliář	80
Jak lineární park přispěje dostupnosti zeleně?	82
KDE SE VZALY LINEÁRNÍ PARKY?	85
VZNIK LINEÁRNÍCH PARKŮ	87
SEZNAM VYBRANÝCH LINEÁRNÍCH PARKŮ	96
Natur-Park Schöneberger Südgelände	98
Superkilén Park	99
Madrid Río	100
Jardins de la Rambla de Sants	101
Parc de la Senne	102
Odori Park	103
ZDROJE	104

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Barbora Flösslová**

datum narození: 18. 8. 1997

akademický rok/semestr: 2023/LS

obor: krajinářská architektura

ústav: 15120 / Ústav krajinářské architektury

vedoucí diplomové práce: Ing. Radmila Fingerová

téma diplomové práce:

Jak se projít Prahou – Lineární park na pravém břehu Vltavy

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Cílem diplomové práce je navrhnout systém propojených parků na pravém břehu řeky Vltavy v Praze, tedy propojení parků a parkových ploch stávajících a nově navržených tak, aby měl co největší počet obyvatel v docházkové vzdálenosti cca 5 minut plochu veřejné zeleně. Cílem návrhu takového funkčního systému je zároveň rozšíření možnosti polodenní, případně celodenní rekreace, v návaznosti na Strategii adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu. Zadání je formulováno v návaznosti na diplomní seminář, ve kterém byla prozkoumána typologie lineárních parků a analyzována situace dostupnosti ploch veřejné zeleně v Praze.

2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Textová část:

- rozšířená anotace diplomové práce v rozsahu 1 NS obsahující vysvětlení přínosu navrhovaného řešení a zdůvodnění konceptu návrhu
- popis celkového konceptu návrhu v kontextu Prahy a typologie lineárních parků
- popis jednotlivých dílčích částí návrhu v návaznosti výkresovou část

Výkresová část:

- celkové řešení v měřítku Prahy, schémata, zasazeno do širších vztahů
- ideová studie nově navrženého „lineárního parku“, situace 1:5000, řezopohledy 1:100, vizualizace
- ideová studie nově navrhovaných parkových ploch, situace 1:200, dílčí řezopohledy 1:100, vizualizace
- ideová studie nově navrhovaných plácků, situace 1:100, dílčí řezopohledy 1:50, vizualizace
- poznámka: řezopohledy a vizualizace lze vhodně nahradit nebo doplnit axonometrií či jiným nadhledovým zobrazením)

3/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model lineárního parku 1:5000

Datum a podpis studenta

13.2.2023 Flösslová

Datum a podpis vedoucího DP

12.2.2023 Radmila Fingerová

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

13.2.23

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Barbora Flösslová

AR 2020/2021, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) JAK SE PROJÍT PRAHOU?

(AJ) HOW TO WALK AROUND PRAGUE?

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:

Ing. Radmila Fingerová

Ústav: 15120 krajinářská architektura

Oponent práce:

Ing. Arch. Jana Moravcová

Klíčová slova
(česká):

lineární park, Praha, prostupnost

Anotace
(česká):

Cílem mé diplomové práce bylo na pravém břehu řeky Vltavy, kde je méně dostupných parkových ploch vytvořit lineární park, spojující stávající velké parky tak, aby se co nejvíce obyvatel dostalo v krátkém čase do místa, kde si mohou odpočinout v zeleni, případně mohou své obvyklé cesty uskutečňovat v zeleném pásu / lineárním parku. Podstatná je i možnost polodenní i celodenní rekreace ve městě – možnost strávit den v zeleni, aniž by bylo nutné využívat soukromou nebo veřejnou dopravu na cesty mimo město.

Anotace (anglická):

The goal of my diploma thesis was to create a linear park on the right bank of the Vltava River, where there are fewer available park areas, connecting the existing large parks in such a way that as many residents as possible can get to a place where they can relax or do their usual activities near their houses or travel in linear park. The possibility of half-day or full-day recreation in the city is also essential - the possibility to spend a day in the city parks without having to use private or public transport for trips outside the city.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 24.5.2023

podpis autora-diplomanta Flösslová

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

ÚVOD

Cílem mého diplomního semináře bylo nastudovat historii lineárních parků a jejich benefity, které vnášejí do současných měst. Prozkoumat realizace lineárních parků různých typů ve světě i v České republice a to od 19. století do dnešní doby.

Dále jsem zkoumala množství a dostupnost zelených ploch v Praze na obou stranách řeky Vltavy.

Díky těmto poznatkům následně identifikuji místa v Praze, kde by se lineární parky daly realizovat.

Po vyhodnocení těchto skutečností jsem si definovala cíl své diplomové práce. Vytvořit lineární park, na pravém břehu řeky Vltavy, kde je méně dostupných parkových ploch, spojující stávající velké parky tak, aby se co nejvíce obyvatel dostalo v krátkém čase do místa, kde si mohou odpočinout v zeleni, případně mohou své obvyklé cesty uskutečňovat v zeleném pásu / lineárním parku. Podstatná je i možnost polodenní i celodenní rekreace ve městě – možnost strávit den v zeleni, aniž by bylo nutné využívat soukromou nebo veřejnou dopravu na cesty mimo město.

Podařilo se mi vytvořit dva okruhy stávajících Pražských parků, které spojuje nově navržený lineární park vedoucí z Malešic až do Vršovic. Díky tomuto propojení by daleko více lidí získalo přístup do parku v docházkové vzdálenosti od svého domu a projít se Prahou kolem dokola bude možné pod korunami stromů.

DEFINICE

- PARK - Objekt zeleně ztvárněný do charakteristického kompozičního celku o výměře nad 0,5 ha a minimální šířce 25 m.

- MENŠÍ PARKOVÁ ÚPRAVA - Objekt zeleně s výměrou obvykle 0,5 ha ztvárněný zpravidla podle sadovnických zásad, který však nespĺňuje některé parametry parku.

- ZELEŇ OBYTNÉ ZÁSTAVBY - Zeleň navazující na budovy určené zejména k bydlení, zpravidla ztvárněná podle sadovnických zásad.

- LINEÁRNÍ PARK - Park sloužící nejen k rekreaci, ale také fungující jako spojení mezi parky i jinými městskými prostory pouze pro chodce a nemotorizované dopravní prostředky.

PROČ JSOU LINEÁRNÍ PARKY DŮLEŽITÉ?

Jak dostat přírodu do zastavěného území? Jak přizpůsobit město chodcům?
Jak zlepšit kvalitu života ve městě? Jak plánovat rozvojová území města?

Města se měnila po celou svou historii a mění se i teď. Již delší dobu vznikají na území měst brownfieldy z průmyslových nebo železničních areálů, často se tyto prostory nacházejí ve velmi lukrativní pozici uprostřed měst. Koleje ze své podstaty plnily funkci dopravního koridoru mohou tedy tuto funkci plnit i nadále, i když pro jiný způsob dopravy.

Kromě průmyslových areálů se ve městech objevují ostrovy nízké špatně identifikovatelné zástavby, kde se nacházejí různé skládky, autoopravny, sklady a podobně. V městských plánech je s těmito ostrovy do budoucna často počítáno jako s plochou pro bydlení a občanskou vybavenost. Všechny tyto oblasti jsou příležitostí pro nové městské parky, parkové plochy nebo lineární parky, pro které bychom v zástavbě nyní již jen těžko hledali místo, minimálně do té doby, než se nám podaří omezit počet aut ve městech. Lineární parky samozřejmě nejsou vhodné jen pro výplň úzkých prostor, kterým se dobře přizpůsobují, ale při plánování nové zástavby je dobré začít právě od návrhu zeleně, která propojí nově vzniklou čtvrť s okolními plochami a vytvoří tak systém, který bude obyvatelům lépe sloužit ke krátkodobé i delší rekreaci.

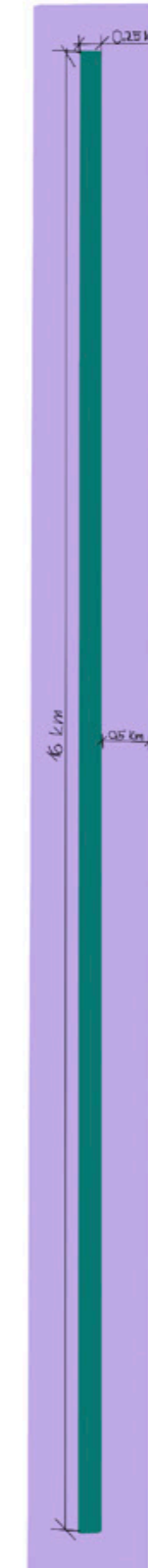
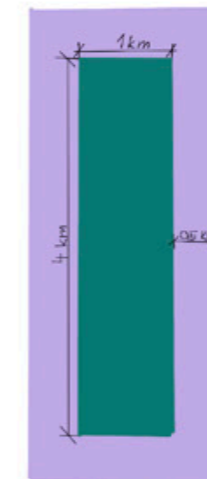
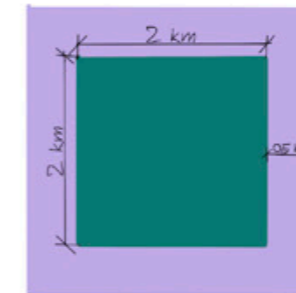
Nedochází jen k proměně měst v důsledku stárnutí využívaných technologií, ale hlavně ke změně lidského uvažování o veřejných prostorech měst a požadavkům na jejich využívání. V posledních letech jsme kvůli pandemii koronaviru často zůstávali pouze na územích svých měst. V České republice je zatím výjimečná situace v tom, že velmi mnoho lidí vlastní chalupy a chaty mimo město a pravidelně unikají v pátek odpoledne před ruchem velkoměsta a vrací se až v neděli večer, ve městě tedy tolik nehledali prostor pro rekreaci nebo procházku v přírodě. Ve chvíli, kdy jsme byli odkázáni jen na město zjistili jsme, že nám k životu nestačí jen kanceláře, byty a dopravní stavby. Mít možnost strávit příjemný víkend výletem po Praze a nemuset nikam daleko cestovat je dobrá varianta i v případě, že se zrovna nekoná pandemie ani jiná pohroma. Nejde jen o víkendy, ale o každou naši volnou chvíli, kterou můžeme kvalitně trávit podle našich představ a preferencí, a to v klidu nebo aktivně v městském parku a nemusíme jen přežívat čas ve městě a těšit se na víkend až ujedeme ruchu a smogu na chatu.

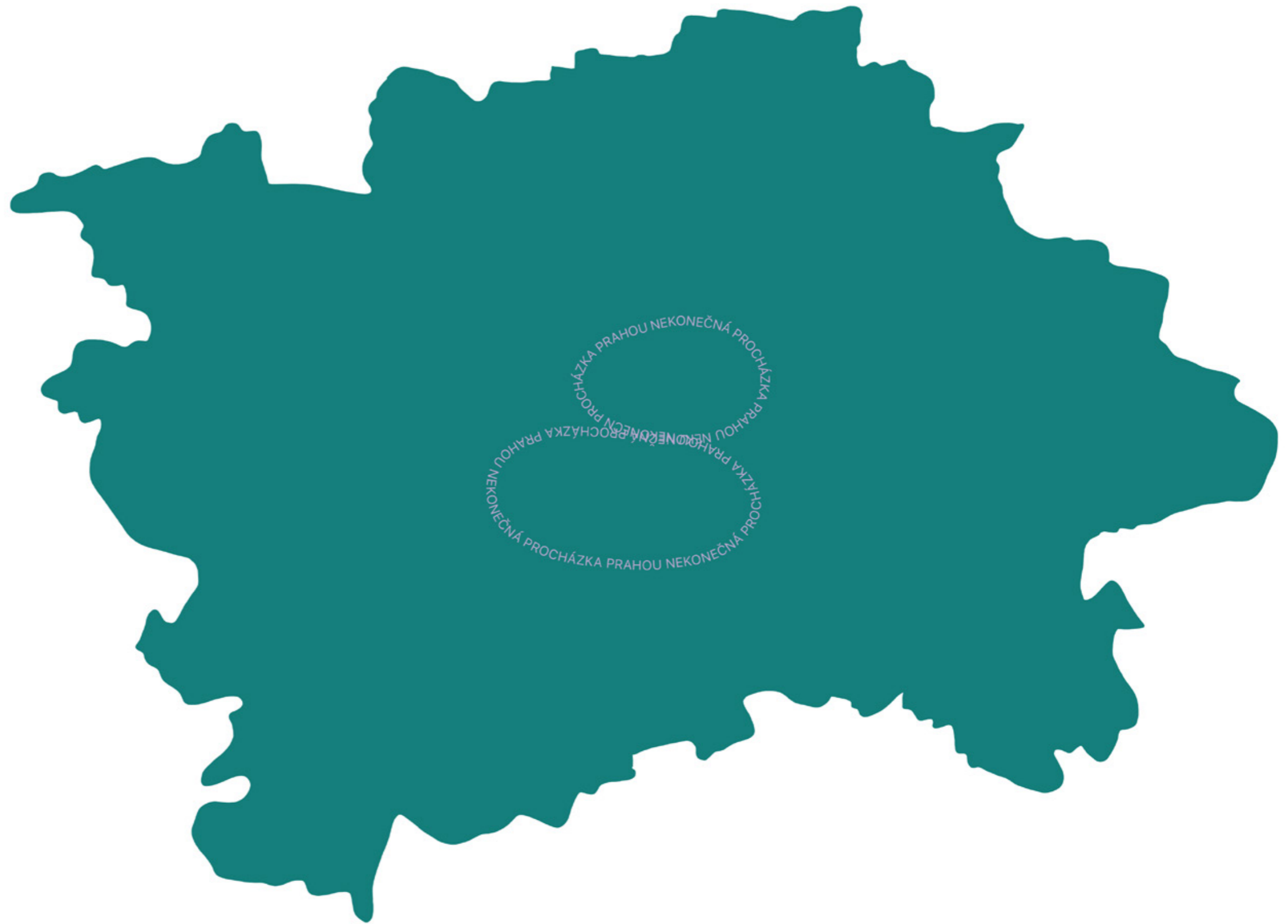
První výhodou lineárních parků oproti klasickým rozlehlým parkům tedy je, jejich lehká implikace do již stojící zástavby, ať na místo brownfieldu nebo využitím běžné ulice tam, kde je možné z ní vyjmout automobilovou dopravu.

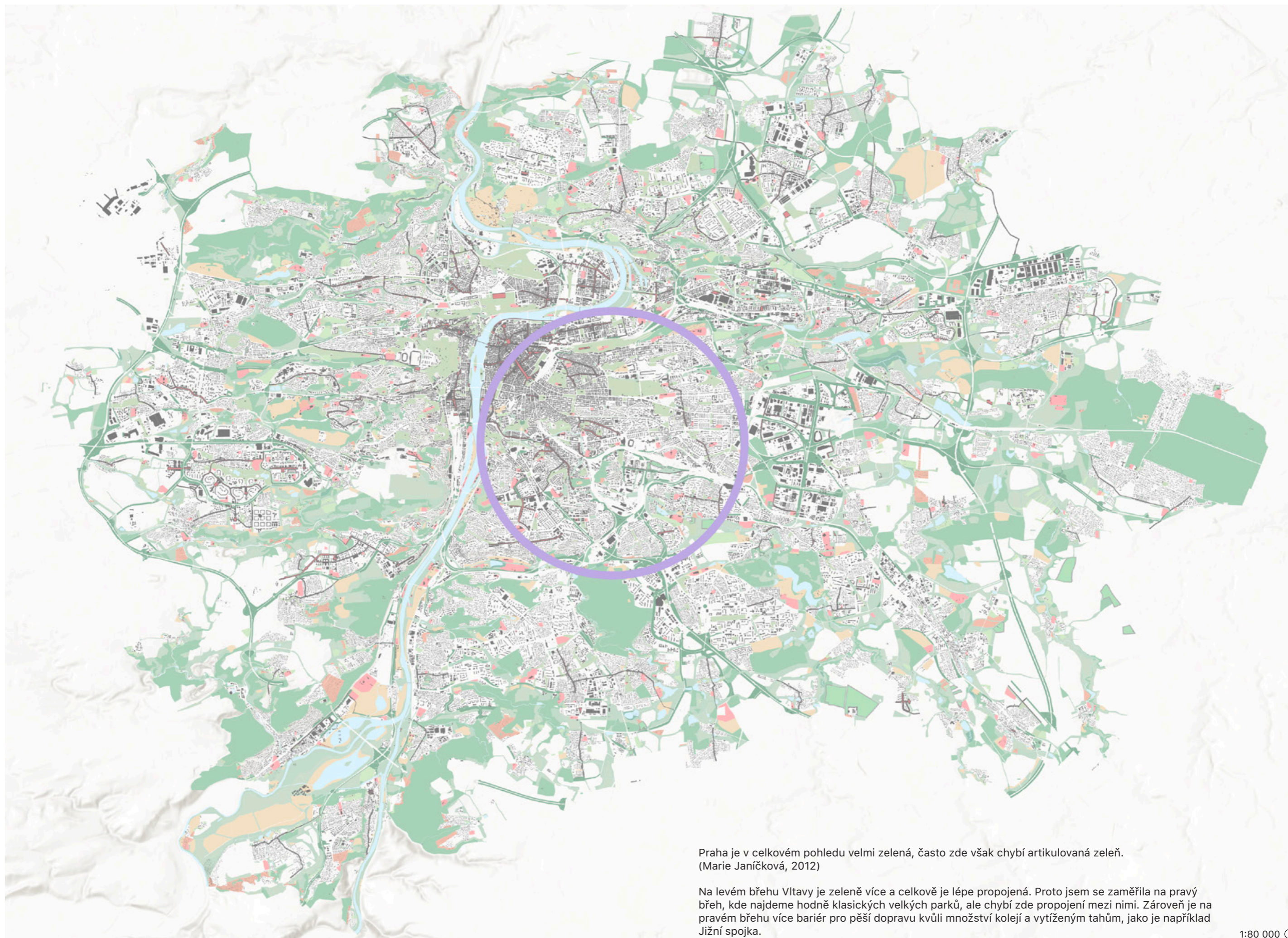
Druhou výhodou je jejich využití nejen pro rekreaci a sport, ale také pro pěší, cyklistickou, bruslařskou ... dopravu. Pokud mají lidé možnost jít třeba ráno do práce pěšky, mohou to využít jako kvalitní čas pro sebe, kdy si zaspoutují, načerpají vitamín D a dobrou náladu. Je velmi pravděpodobné že, pokud začnou den procházkou místo posouvání se v zácpě, bude celý den lepší, protože pohyb, čerstvý vzduch a pohled na zelenou barvu velmi ovlivňují naši psychiku a produktivitu nejen v práci. Nebo mohou tyto zelené koridory využít poté, co rodiče vyzvednou své děti ve škole/školce aby mohli dojít domů mimo silniční dopravu. Zastavit se na dětském hřišti a povídat si o tom, co kdo během dne zažil. S přihlédnutím k ekologické i energetické krizi společně s touhou lidí po sebe rozvoji bude pěší doprava jistě čím dál tím běžnější i uprostřed velkoměst.

Třetí opravdu velkou výhodou lineárních parků je geometrie. Díky jejich dlouhému obvodu mohou obsloužit daleko více lidí než kompaktní parky. Tím mohou přispívat k tomu, aby každý ve městě měl do pár minut chůze (ideálně 5 minut) přístup do parku a žádné čtvrti nebo vrstvy obyvatel nebyly diskriminovány. Na příklad si vezmeme tři hypotetické parky. Každý z nich má stejnou celkovou plochu (čtyři km²) ale mají odlišný tvar. Jeden je čtvercový, další dva postupně delší a užší. V důsledku toho se liší celkovou délkou svého obvodu: 8 km po okraji pro čtvercový park, 10 km pro obdélníkový a 32,5 km pro nejužší a nejdelší. Pokud bychom chtěli, aby lidé měli přístup do parku 5 minut chůze od domu, tak by tento čtvercový park zahrnoval docházkovou oblast asi 5 km², obdélníkový asi 6 km². V tom tedy není příliš velký rozdíl, zatímco nejdelší z našich hypotetických parků by obsloužil oblast asi 17 km², tedy více než 3x tolik co čtvercový park, v závislosti na počtu obyvatel v okolí parku.

Do lineárního parku neumístíme rozsáhlá hřiště pro různé sporty, velké vodní plochy a další prvky, které najdeme ve velkých parcích. Pokud ale propojíme stávající veřejné prostory a parky pomocí lineárních parků dosáhneme ideálního systému, který bude dobře sloužit nejen současným obyvatelům přilehlých oblastí, ale zároveň bude i přispívat k tvorbě zdravého a udržitelného města.

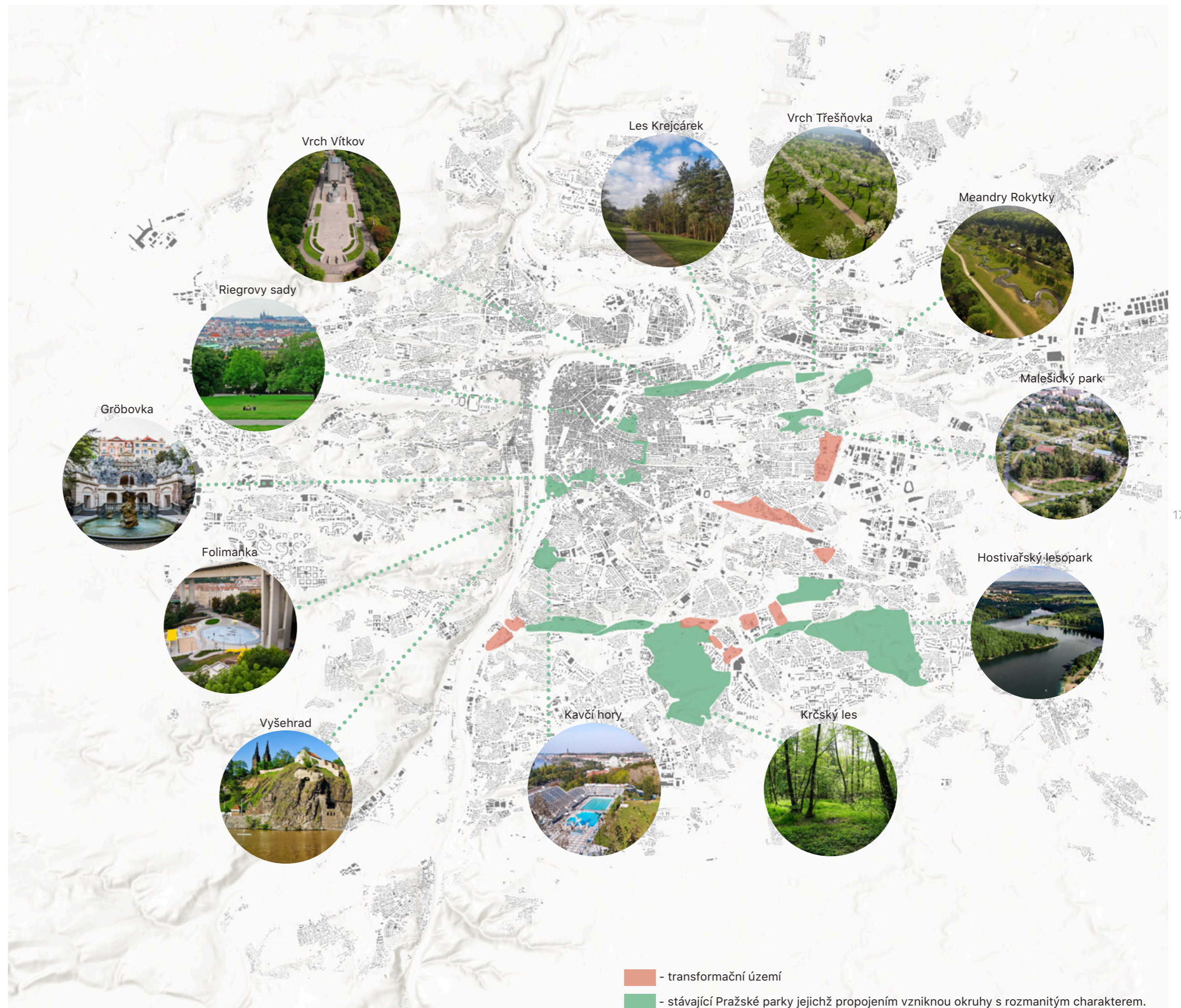

Praha je v celkovém pohledu velmi zelená, často zde však chybí artikulovaná zeleň.
(Marie Janíčková, 2012)

Na levém břehu Vltavy je zeleně více a celkově je lépe propojená. Proto jsem se zaměřila na pravý břeh, kde najdeme hodně klasických velkých parků, ale chybí zde propojení mezi nimi. Zároveň je na pravém břehu více bariér pro pěší dopravu kvůli množství kolejí a vytíženým tahům, jako je například Jižní spojka.

PROPOJOVANÁ ÚZEMÍ

VÝZNAMNÉ PRAŽSKÉ PARKY

Riegrovy sady

Hlavním kompozičním útvarem parku je monumentální průhled na město a Hradčany. Průhled bylo původně možné pozorovat i z jižní části parku, kde byla později vystavěna tělocvična. Právě díky tomuto výhledu je obzvláště v letních měsících park hojně navštěvován, lidé posedávají na trávnicích a pozorují západ slunce a Pražský hrad.

Vrch Třešňovka

Část původně rozsáhlejšího sadu vzala za své při výstavbě sídliště na jeho jižním okraji. Sad byl opuštěn čtvrt století až do roku 2015, kdy zarůstající území plné odpadu došlo obnovy. Sad byl významně prosvětlen a do nově otevřeného prostoru bylo následně vysazeno 410 vysokokmenů třešní a doplňkově 6 jablek a 4 hrušně, výhradně starších odrůd. Třešňový sad je pravidelně vypásán smíšeným stádem ovcí a koz.

18

Vrch Vítkov

Vrch Vítkov svou hmotou odděluje čtvrti Karlín a Žižkov. Svahy kopce jsou částečně zarostlé divoce rostoucím lesním porostem, který ve východní části postupně přechází v lesopark a poté i v park. Dominantou Vítkova je Památník národního osvobození, jehož součástí je bronzová jezdecká socha Jana Žižky z Trocnova (patří do první desítky největších jezdeckých soch na světě).

19

Malešický park

Malešický park je v celopražském měřítku unikátní tím, že jeho významná část je po rekonstrukci (podle návrhu architekta Mikoláše Vavřína) v letech 2011–2013 bezbariérová. Nalézají se zde kolotoče, houpačky a další herní prvky, které mohou využít vozíčkáři včetně dětí. Část parku je vyhrazena vodním a akustickým atrakcím. V horní části parku je lanová sestava, rozlehlá pergola a posilovna. Areál využívá pro napájení lamp solární energii. Stojí tu také stožár s větrnou růžicí.

Lesopark Hostivař

Hostivařský lesopark vznikl v 60. letech minulého století jako rekreační zázemí pro nově budované Jižní Město. Nový les vyrostl převážně na zemědělské půdě v sousedství Hostivařské nádrže. Nejednalo se ovšem o souvislý lesní porost, ale o „lesopark“ s hustou sítí cest a rekreačními loukami.

Vyšehradské sady

Parky vyšehradského areálu byly vybudovány po zrušení pevnosti v roce 1866. Najdeme zde pohřebiště významných lidí našeho národa. Po roce 1892 byla stráž nad Vltavou upravena podle návrhů Františka Thomayera, který využil terén k vytvoření vyhlídek. Vyšehrad je opředen starými Českými pověstmi a je hojně navštěvován také turisty.

20

Michelský a Kunratický les

S Kunratickým lesem tvoří jeden celek Michelský les, který na něj navazuje na severu a rozkládá se na území Michle a Chodova. V areálu lesa se vyskytuje i stádo muflonů uměle vypuštěné do oblasti v 70. letech 20. století, které se dnes odhaduje na počet 37 kusů. Jejich počet je zde regulován, jelikož muflon v lokalitě značně poškozují bylinná společenstva na svazích a skalních výchozech. V oblasti byla vypuštěna i srnčí zvěř, čímž došlo k obnovení dřívějšího stavu, neboť po 2. světové válce byla vysoká zvěř v areálu lesa vystřílena.

21

park Folimanka

První zmínka ve viničných knihách se objevuje roku 1353. Přibližně o 100 let později je v záznamech kromě vinice uváděn i meruňkový sad. Současné parkové úpravy pocházejí z počátku 70. let 20. století. Park přetíná ve zhruba čtyřicetimetrové výšce Nuselský most. Pod mostem vznikl v roce 2022 nový volnočasový areál, jeho součástí je i multifunkční betonové hřiště, které v letních měsících slouží především jako skate plaza nebo ve večerních hodinách jako taneční parket a v zimních měsících se z něj stane kluziště na bruslení.

Havlíčkovy sady

Havlíčkovy sady, také nazývány jako Gröbovka, je velmi specifickým parkem. Na jižním svahu pod vilou najdete vinici, na terasách nad ní se můžete usadit se sklenkou vína a pozorovat výhled na město. Další raritou tohoto parku je umělá grotta, kterou navrhoval Josef Vorlíček.

TRANSFORMAČNÍ ÚZEMÍ

Nový Zborov

Lokalita je součástí krajiny vymezené v ZÚR s názvem Městská krajina Prahy. Lokalita Nový Zborov je vymezena jako lokalita s hybridní strukturou. Cílem navržených regulativů je určení prostorového uspořádání, začlenění navrženého Městského okruhu a souvisejících mimoúrovňových křížení a ramp do struktury lokality, dotvoření ulice Černokostelecké a vytvoření sítě parků a veřejné vybavenosti dle navržených parametrů transformačních ploch.

22

Bezručovy sady, sady Bratří Čapků, sady Svatopluka Čecha

Bezručovy sady byly pojaty podle trendů novoklasicistních parků z konce 19. století. Jejich část patřící do správy Prahy 2 se v roce 2016 oddělila a dostala název, připomínající malíře a spisovatele Josefa Čapka a jeho mladšího bratra, spisovatele Karla Čapka. Sady Svatopluka Čecha byly založeny roku 1893. Půdorys parku téměř stejný, jako je dnes, byl poprvé zaznamenán již roku 1890 na plánu města Prahy pod názvem Růžové sady. Vznikly zřejmě podle návrhu architekta Františka Josefa Thomayera.

23

V Korytech

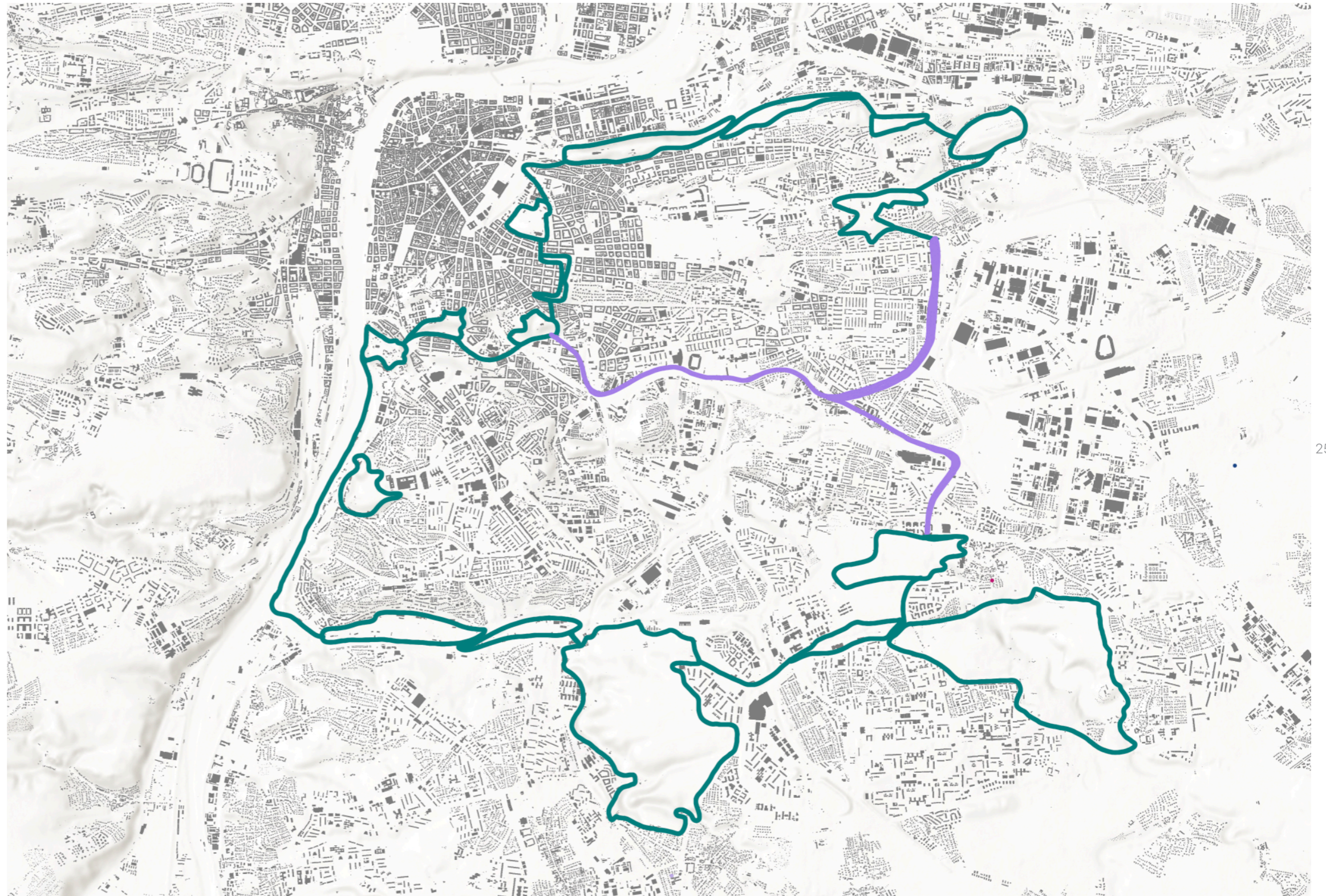
Lokalita je součástí krajiny vymezené v ZÚR s názvem Městská krajina Prahy. Lokalita V Korytech je vymezena jako lokalita s hybridní strukturou. Cílem navržených regulativů je určení prostorového uspořádání, dostavba rozhraní mezi předměstím a železničním koridorem, dokončení ulice Průběžná a dotvoření sítě veřejných prostranství, veřejné vybavenosti a parků dle navržených parametrů transformačních ploch. V lokalitě má vzniknout prostupné veřejné prostranství Drážní promenády v místě bývalé železniční tratě.

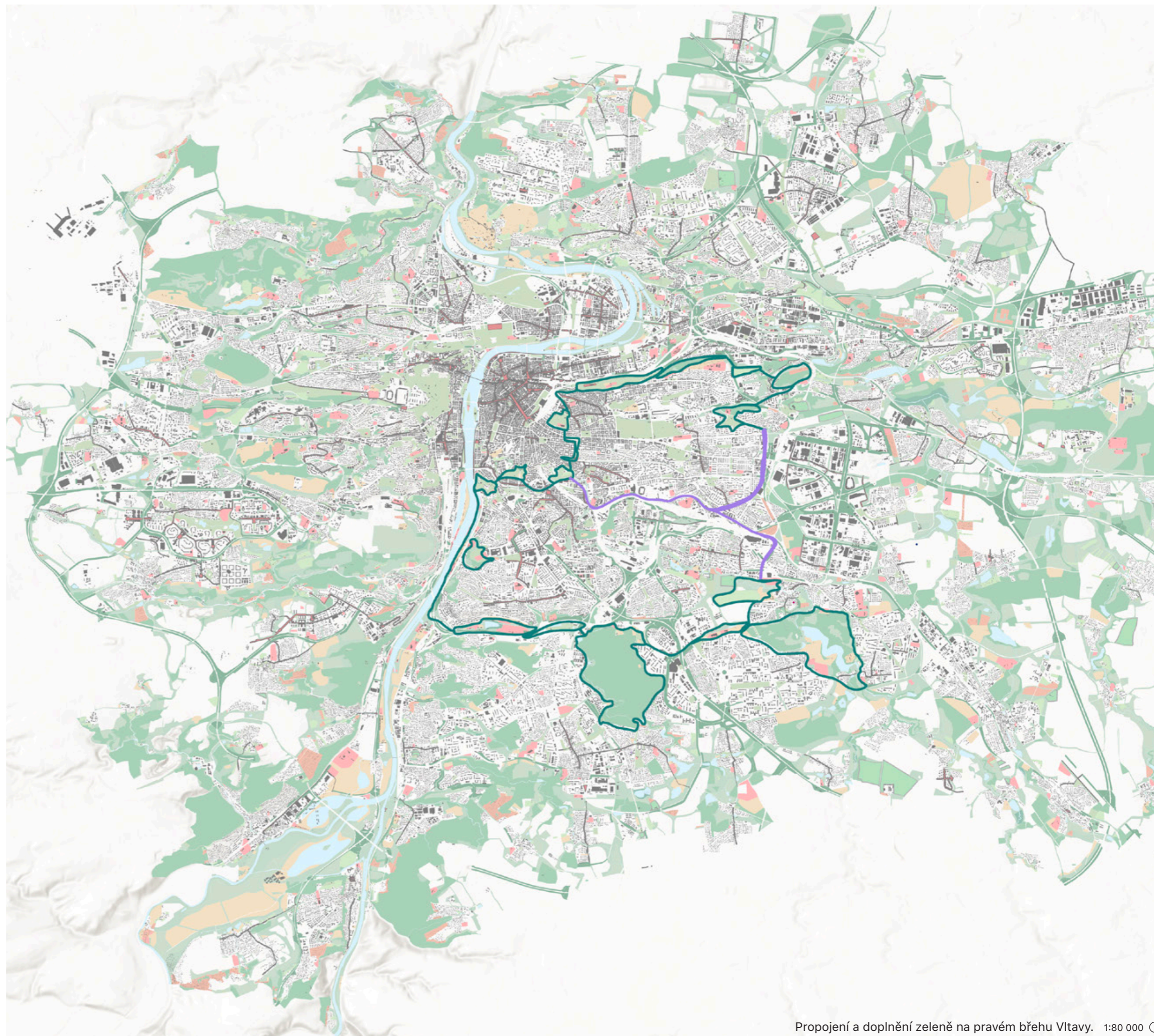
PROPOJENÍ PRAŽSKÝCH PARKŮ

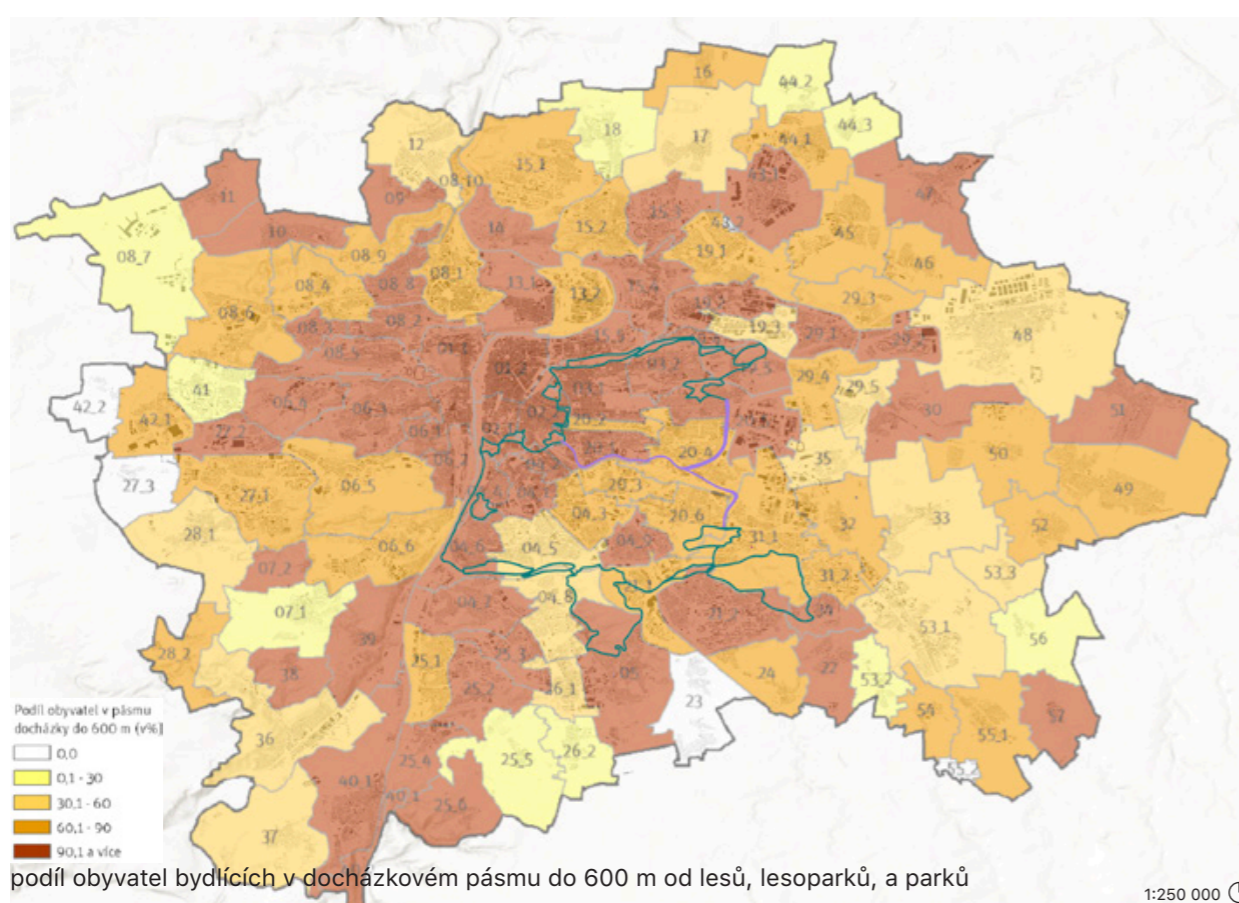
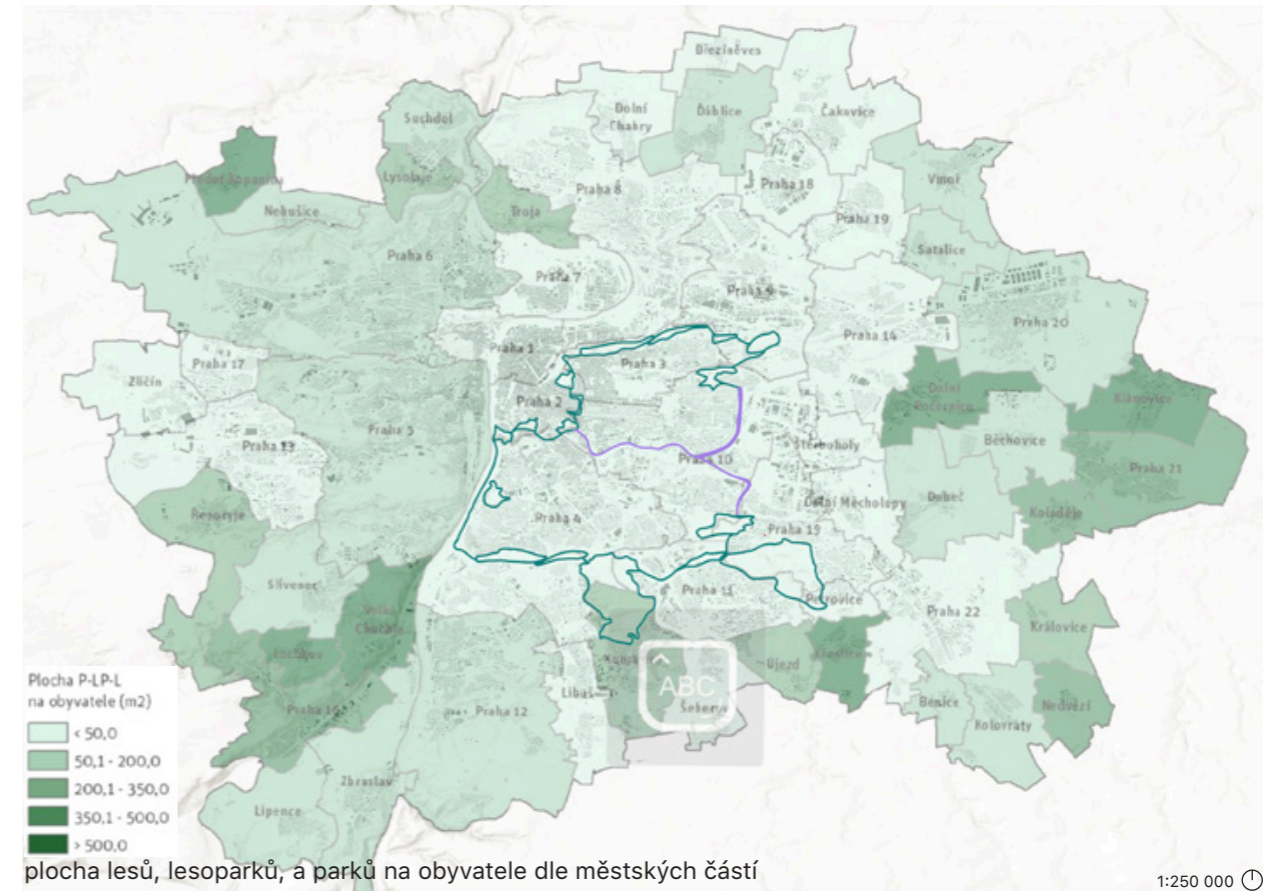
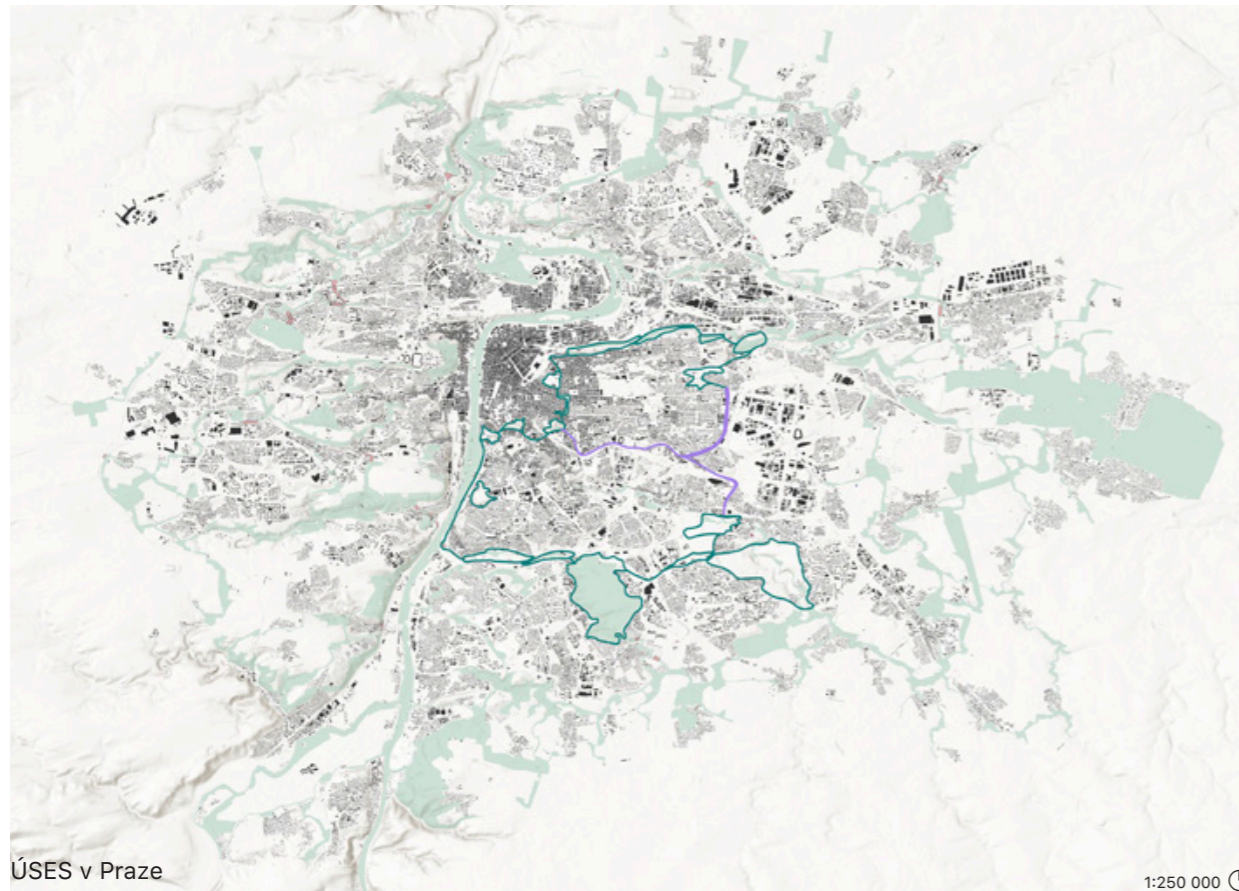
Nalezený parkový okruh.

Tmavě zelená linka znázorňuje stávající parky a jejich propojení, některá z nich již fungují, některá by vyžadovala menší zásahy, aby bylo možné je využívat naplno. S využitím rozvojových území může vzniknout nový lineární park (fialová linka), který dotváří tento parkový systém tak, aby vznikly dva spojené okruhy.

Celková délka okruhu je 42 km, menší okruhy mají okolo 20 km. Okruh se dá tedy využít na celodenní výlet, ale i na krátkou procházku v kterékoli jeho části.

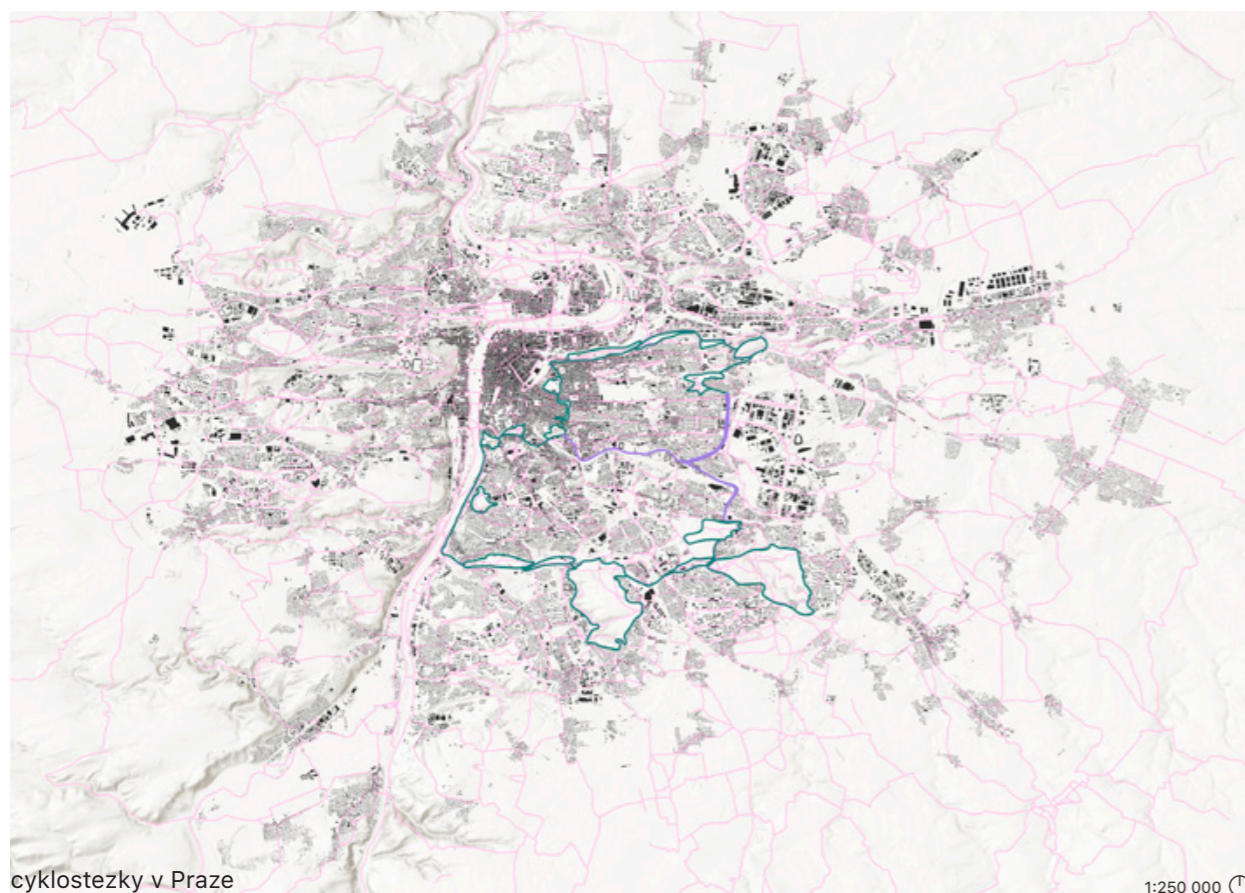

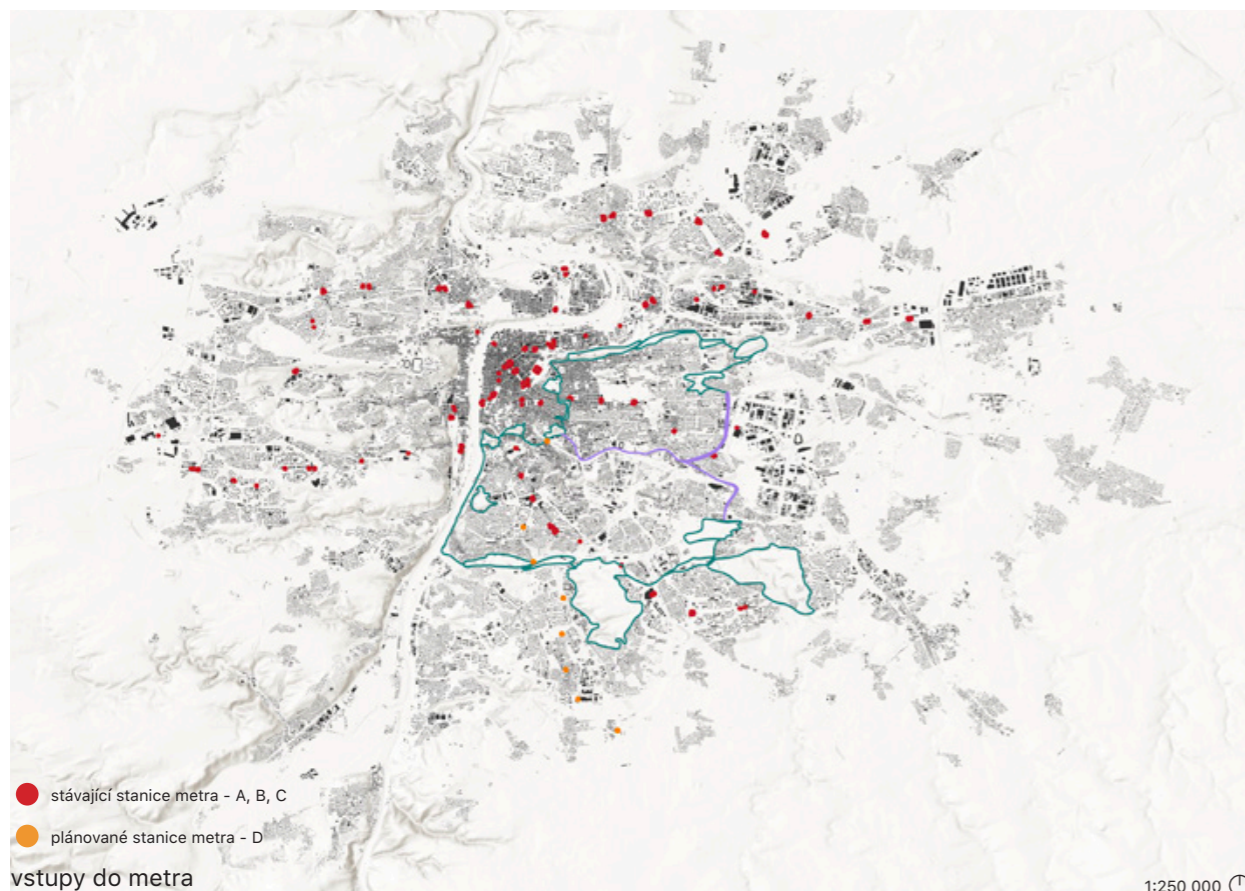
Na mapě ÚSESU a z výpočtů ploch zeleně na obyvatele v jednotlivých městských částech jasně vyplývá že pravý břeh Vltavy v centru Prahy má méně artikulované zeleně a také je ta stávající hůře propojena a prvky ÚSESU v některých částech úplně chybí.

Na mapě věnující se docházkové vzdálenosti do parku vidíme, že samotné centrum má ve svých čtvrtích optimální docházkovou vzdálenost do parku 600 m. Naopak ve čtvrtích dále od centra je situace horší a právě zde navrhuji lineární park, který propojí okruhy již stávajících parků. Zlepšila by se tak dostupnost parku přímo ve čtvrti a zároveň by se naskytlo i nové propojení přímo s centrem města.

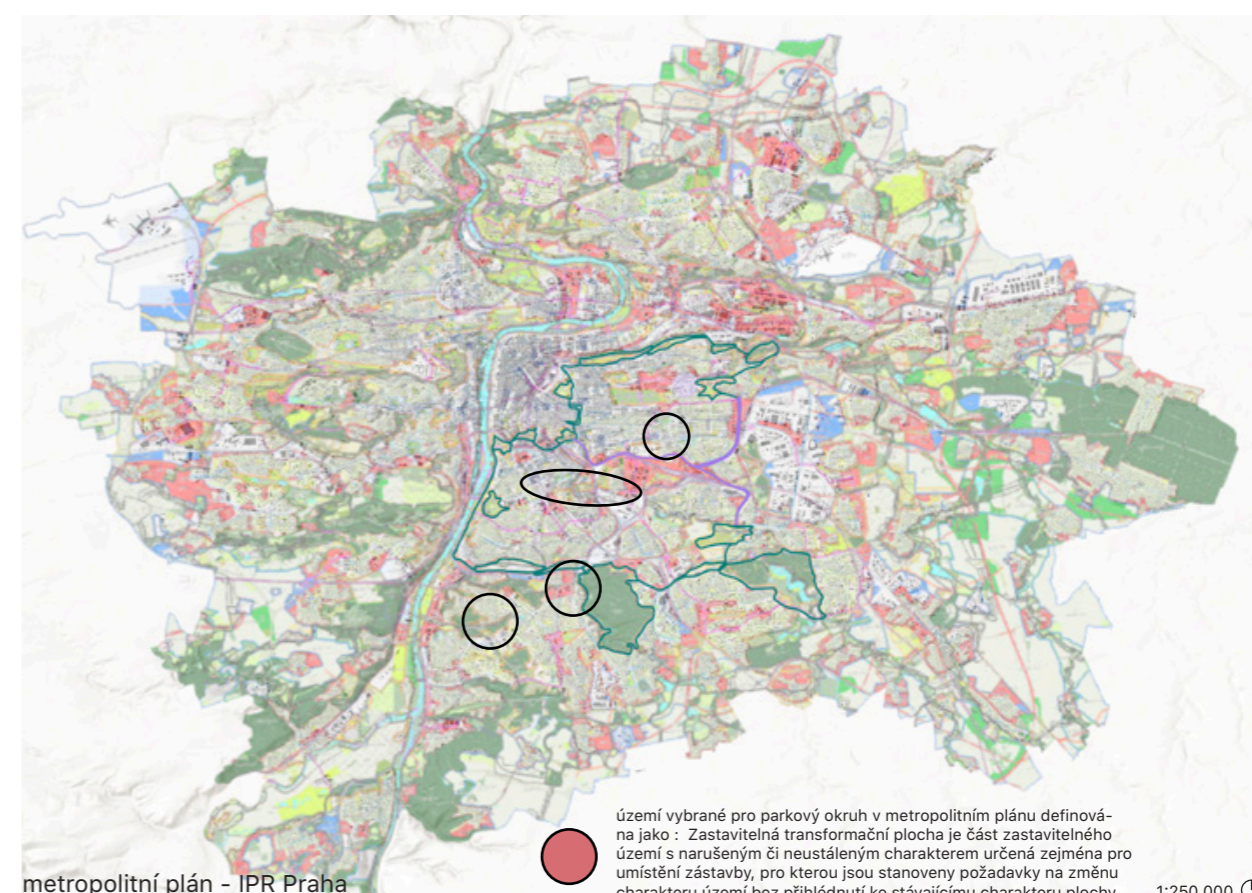
cyklostezky v Praze

1:250 000

● stávající stanice metra - A, B, C
● plánované stanice metra - D
vstupy do metra

1:250 000

metropolitní plán - IPR Praha

území vybrané pro parkový okruh v metropolitním plánu definována jako : Zastavitelná transformační plocha je část zastavitelného území s narušeným či neustálým charakterem určená zejména pro umístění zástavby, pro kterou jsou stanoveny požadavky na změnu charakteru území bez přihlídnutí ke stávajícímu charakteru plochy.

1:250 000

Odhad demografického vývoje do roku 2030 ukazuje, že v některých oblastech Prahy dojde k nárůstu deficitu parků a lesů. Bylo identifikováno 13 z 15 částí, u kterých vzroste počet obyvatel a které zároveň vykazují nejvyšší deficit parků a lesů. Naopak u dvou částí s největším absolutním počtem obyvatel majících aktuálně nedostupné parky a lesy, tedy Praha 17 a Praha 4 - Lhotka-Krč, by měl počet obyvatel naopak poklesnout a tím se i pravděpodobně mírně snížit nedostupnost parků a lesů. Aktuálně projednávaný návrh Metropolitního plánu vymezuje nové parky, jejichž realizace sníží počet a rozsah deficitních oblastí. Na území Prahy přibývá i nově vysazených mimoprodukčních lesů (cca 10 ha za rok), které budou v budoucnu začít postupně plnit své rekreační a další mimoprodukční funkce.

(Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy, IPR 2019)

Praha je celkově velmi dobře obsloužena městskou hromadnou dopravou, proto není problém se z jakékoli části parku dopravit tam, kam potřebujeme. Několik stanic metra se nachází přímo na trase parků, včetně plánovaného metra D.

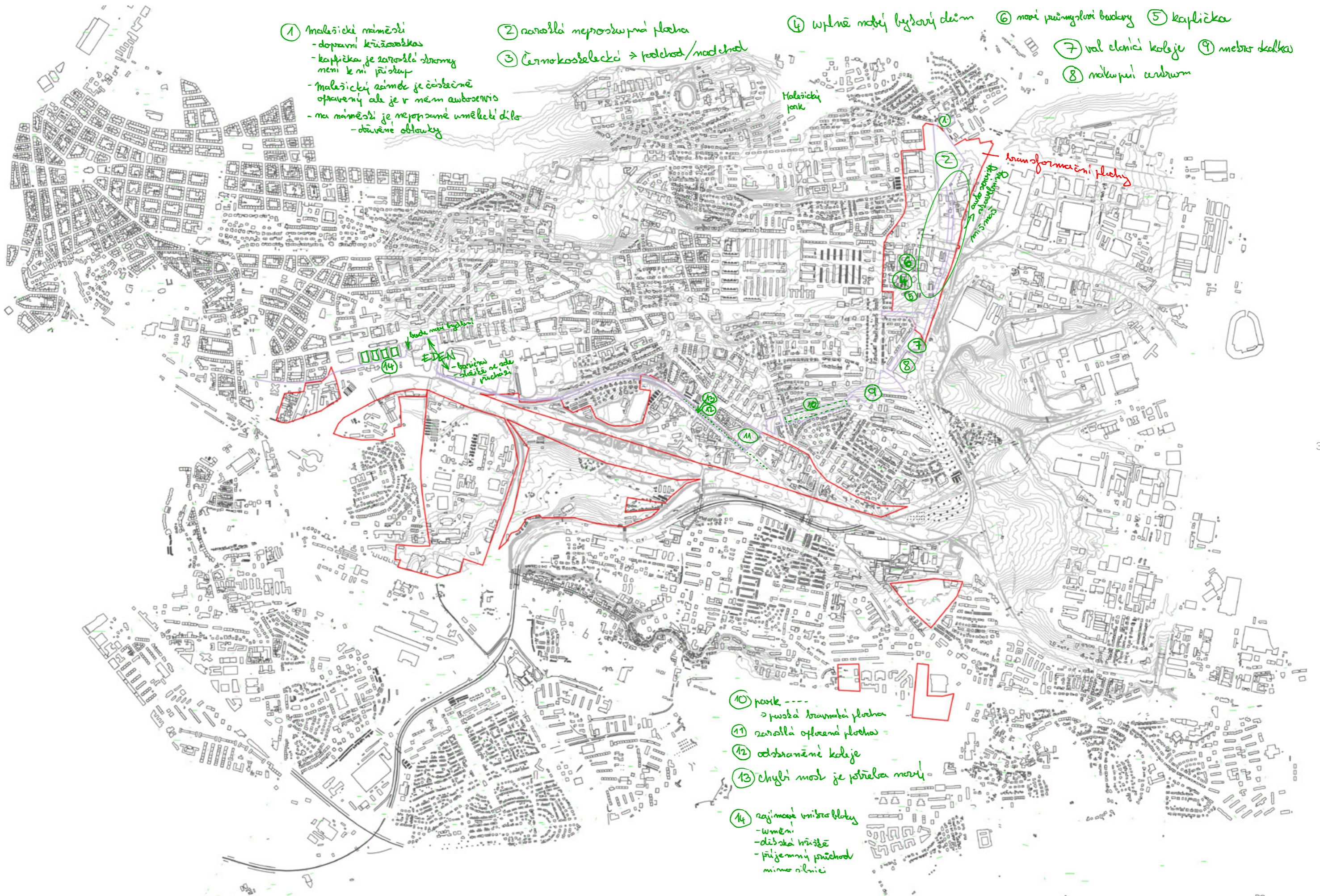
Cyklistická síť je v Praze sice poměrně hustá ale často je sloučená s automobilovou dopravou a tím pádem poměrně nebezpečná a nepohodlná. Na okruhu by vedl oddělený pruh pro cyklisty, tím by mohlo dojít k většímu využívání této alternativy dopravy.

- ① Malášiicki náimězi
 - dopravní křižovatka
 - kaplička je zatroská stromy
 - není k ní přístup
 - Malášiický náiměz je čisté a otevřený ale je v něm autostanvis
 - má náimězi je neopravené umělecké dílo
 - obnovené obtačky

- ② rozšířlá neprůstupná plocha
- ③ Černokosteleckí → potok/močoviště

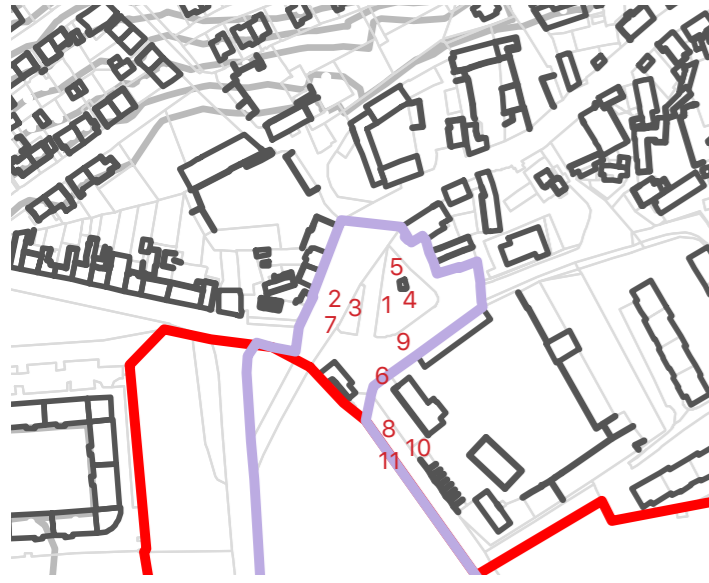
- ④ vlnná mořná byřárová čim
- ⑤ kaplička
- ⑥ nové přimyslové budovy
- ⑦ val čimic koleje
- ⑧ malášní anbrum
- ⑨ město skalka

→ bude musí být bílá
 EDEN
 - křivicová
 - stávká z obláčků
 - puchozá

transformační plochy
 → nové přimyslové budovy
 → nové přimyslové budovy
 → nové přimyslové budovy

- ⑩ park ----
 → nová branná plocha
- ⑪ rozšířlá ořvená plocha
- ⑫ odstraněné koleje
- ⑬ chybí most je potřeba nový
- ⑭ rajimová město blaky
 - wmen
 - dířská křiřže
 - přijemný přichod mimo silnici

Malešické náměstí

1

6

7

2

3

8

9

4

5

10

11

Malešické náměstí má potenciál hezkého zastavení na zde probíhajících turistických trasách i místem sousedských setkání. V stávajícím stavu je zde spíše nepřehledná dopravní křižovatka a zátarasy než náměstí. Uprostřed hlavního prostoru najdeme rozcestníky a informační tabuli pro místní naučnou stezku Sv. Josefa. Podél silnice jsou tři dřevěné brány, jejich význam tu však není popsán. Na okraji náměstí stojí kaplička sv. Václava, ke které je přístup pouze vyšlapanou cestičkou v trávě.

Dalším benefitem tohoto prostoru je Malešický zámek. Budovy zámku jsou částečně opraveny, v jeho nádvoří je však umístěn autoservis - plechové boudy, spousta aut, nevzhledné cedule. Celkový dojem z malešického náměstí a jeho okolí je velmi nepřehledné místo na kterém se v současnosti nechcete zdržovat, má však do budoucna co nabídnout.

transformační plocha Nový Zborov

12

17

18

13

14

19

20

15

16

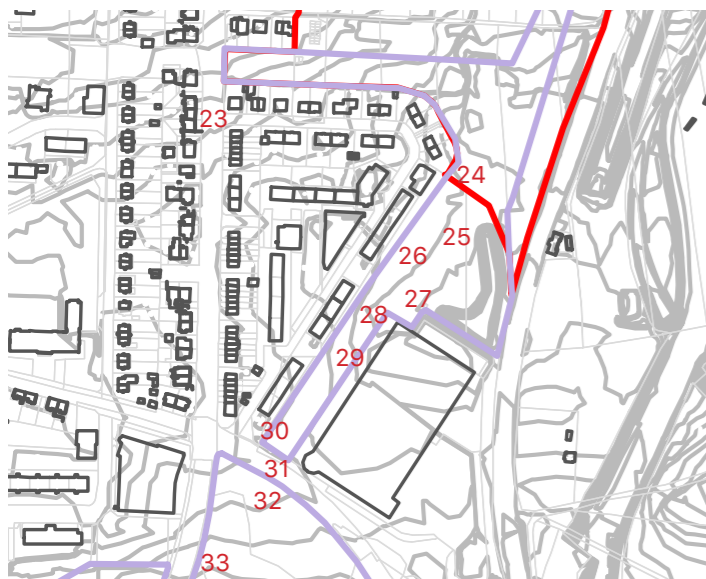
21

22

Transformační území Nový Zborov. Na severu najdeme velkou plochu, která je neprostupně zarostlá křovím a občas narazíme na vyšlapanou pěšinku kterou si místní zkracují cestu. Směrem k jihu projdeme územím s auto bazary a podobnými provozovny až k ulici Černokostecká, tato čtyř prouhá silnice s tramvajemi uprostřed tvoří v tomto území bariéru, kvůli svému vyvýšení nad okolní terén jak vizuálně, tak i v prostupnosti území.

Dále se ve vymezeném území mísí nové i staré technické provozy a úplně nová bytová zástavba bez koncepce. Na jižním okraji stojí Červenková kaple a pár velmi starých rodinných domků. Ze západu na území navazuje sídliště Solidarita.

Nové Strašnice

23

28

29

24

25

30

31

26

27

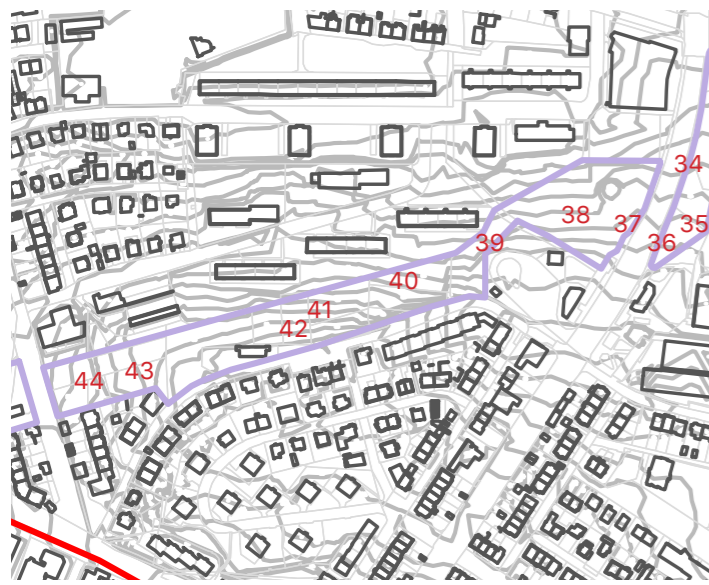
32

33

Parková plocha z jedné strany obklopena zástavbou rodinných a panelových domů, z druhé strany probíhá železnice, částečně cloněna zemním valem. V prostoru je dostatek vzrostlých stromů, nápadné jsou zde hlavně skupiny borovic.

Park ústí k nákupnímu centru. Za cestou se nachází velký předprostor sídliště Skalka. Jsou zde vzrostlé skupiny stromů, ale je zde pouze trávník a v něm vyšlapané cestičky všemi směry. Prostor tedy slouží jen pro průchod, má přítom potenciál lokálního náměstí, které v okolí chybí.

park Skalka

34

39

40

35

36

41

42

37

38

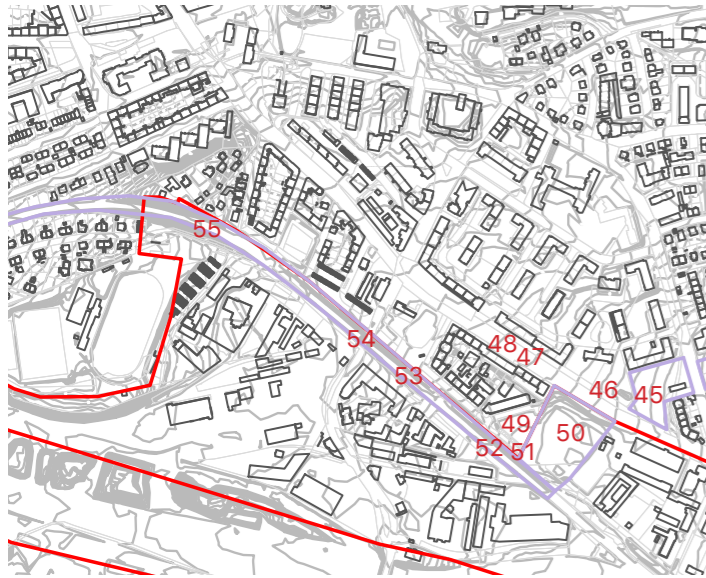
43

44

Silnice Na padesátém tvoří bariéru prostupnosti, tak je do další části parku potřeba projít podchodem metra skalka nebo kousek obejít k přechodům pro chodce. Do parku se vstupuje bránou v zastávce Skalka.

Kolem panelových domů probíhá velká parková plocha. Nejsou zde však skoro žádné stromy ani mobiliář a vede tudy jen jedna mlatová cesta, která v půli parku končí. Plocha tedy není skoro vůbec využívána, přesto že v okolí žije hodně lidí.

dražní promenáda

45

50

51

46

47

52

53

48

49

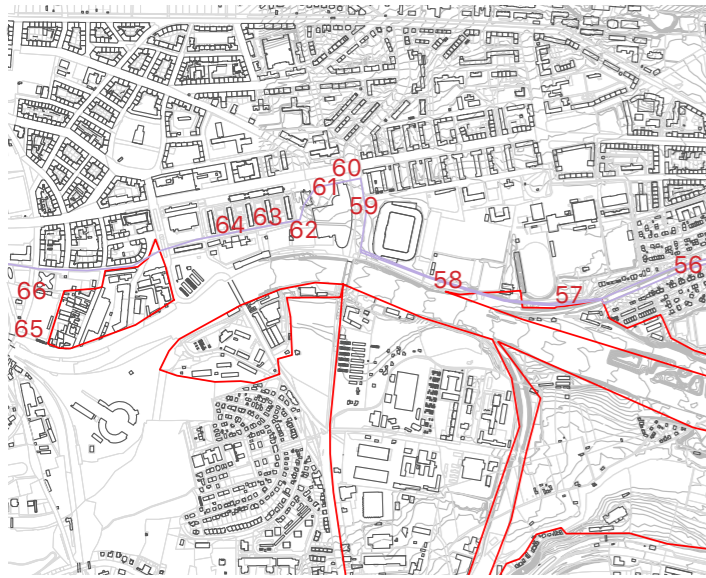
54

55

V ulici Průběžná chybí přechody pro chodce, proto je zde spousta vyšlapaných míst v zelených pásích.

Zarostlý prostor v ulici Průběžná tvoří proluku, která by mohla být doplněna blokem domu. V ulici u trati je bývalá železniční dráha, kde už byly odstraněny koleje a je zde železniční brownfield připravovaný pro park dražní promenáda.

Eden

56

61

62

57

58

63

64

59

60

65

66

Po bývalé železniční trati se dá dojít až ke stadionu Eden. Je zde velký provoz ale přes přechody pro chodce se dá projít na náměstí u nákupního centra. Zde je plánovaný nový městský dům s nájemním bydlením ve vyšších patrech a kulturním programem, obchody a službami v nižších patrech.

Sídlištěm Vlasta se dá projít až k Botiči. Sídliště ukrývá otevřené vnitrobloky plné umění a atypických dětských hřišť.

48

49

NÁVRH LINEÁRNÍHO PARKU - ZELENÁ SPOJKA

NÁKLADOVÉ NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

OLŠANY

MALEŠICKÝ PARK

Malešické náměstí

Sportovní park Nový Zborov

Lineární park Nový Zborov

Lineární park Nové Strašnice

Předprostor sídliště Skalka

Lineární park sídliště Skalka

EDEN

Lineární park Strašnice - Vršovice

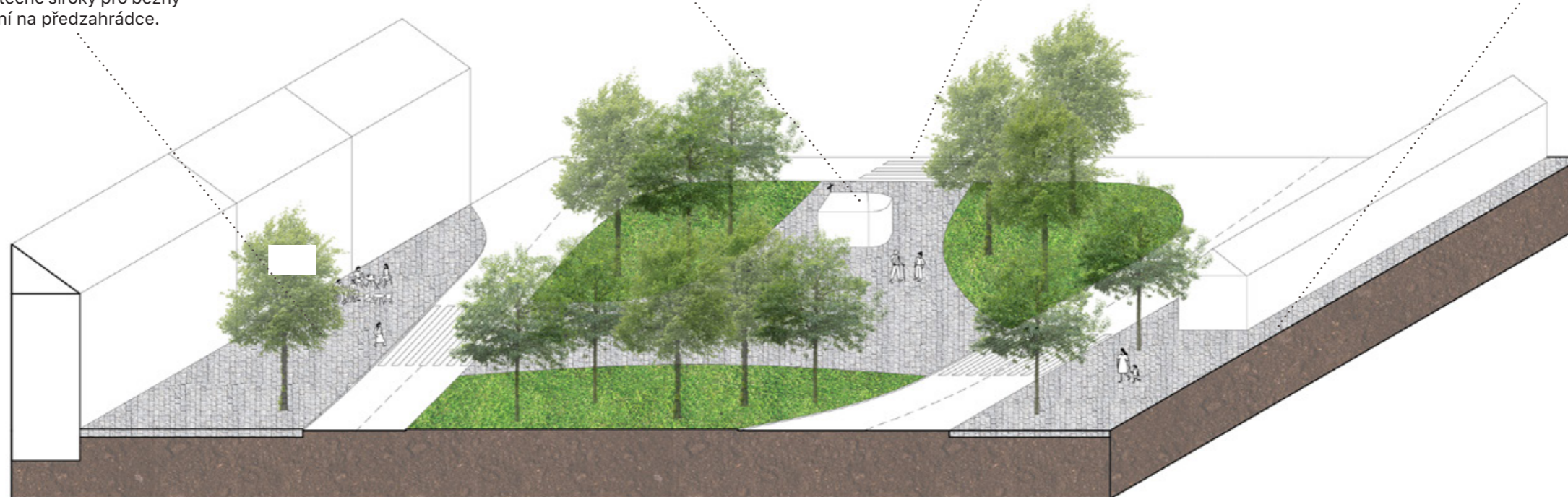
Malešické náměstí

Na celém náměstí jsou sjednoceny jízdní pruhy do tří stran, situace je zde díky tomu přehlednější a vzniká ucelená plocha náměstí. Na západní straně je spojen chodník a ostrůvek autobusové zastávky, na zastávku se tak nemusí přecházet cesta což zvyšuje bezpečnost a chodník je dostatečně široký pro běžný život i pro posezení na předzahrádce.

Prostor náměstí bude z části vydlážděn žulovými kostkami, vznikne zde důstojné místo okolo kapličky sv. Václava. Stávající vzrostlé stromy, zůstanou částečně v parkovém trávníku, společně cloní náměstí od silnice.

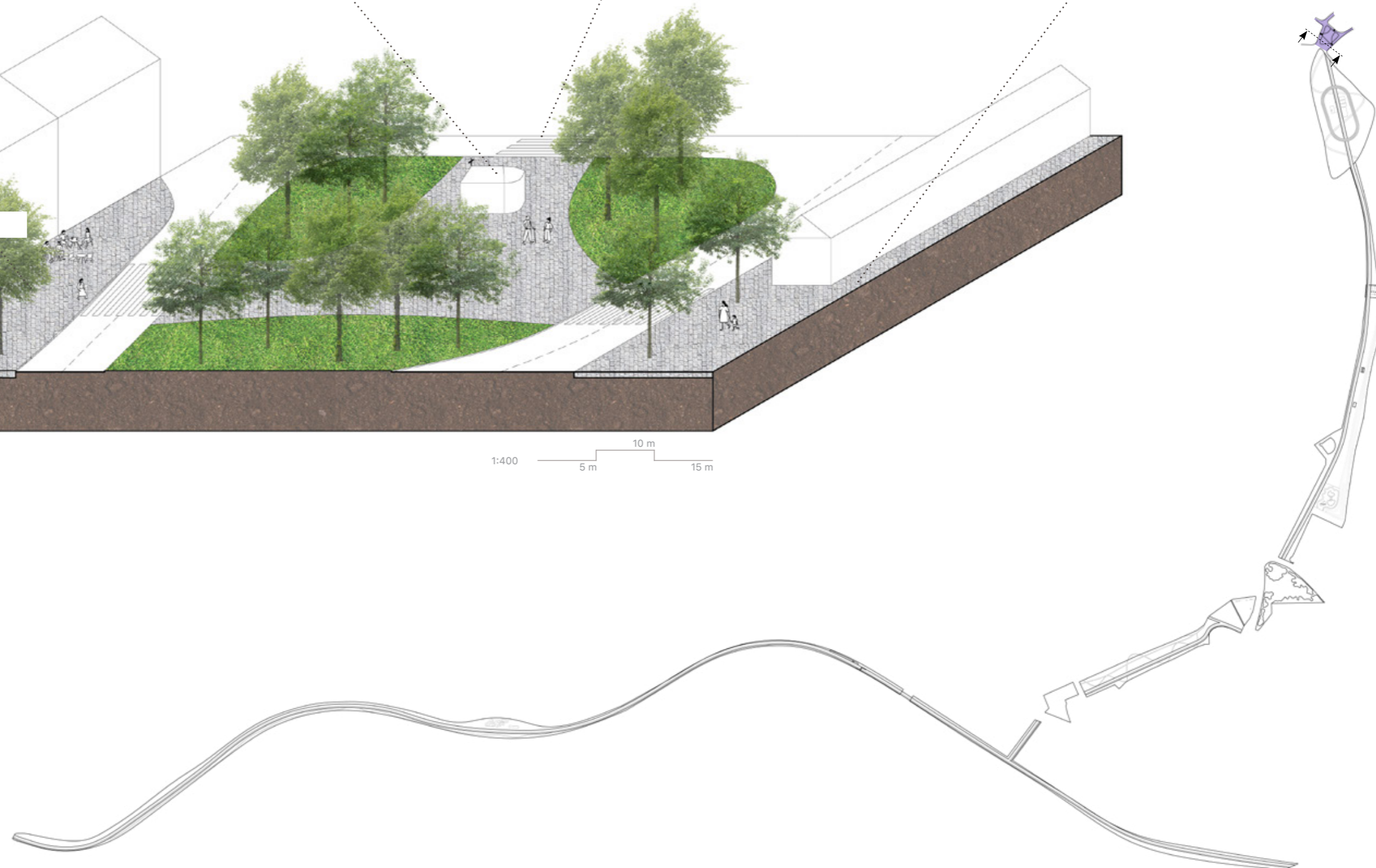
Malešické náměstí je zastavením pro modrou a žlutou turistickou trasu a naučnou stezku Sv. Jozefa, které tudy procházejí. Je zde umístěný rozcestník a informační tabule o historii Malešic.

Malešický zámek se zdá být z části opraven, v jeho nádvoří je bohužel umístěn autoservis. Zámek by měl opět získat reprezentativní podobu a jeho dvůr by mohla zaplnit restaurace nebo kavárna pro příchozí turisty i místní obyvatele.

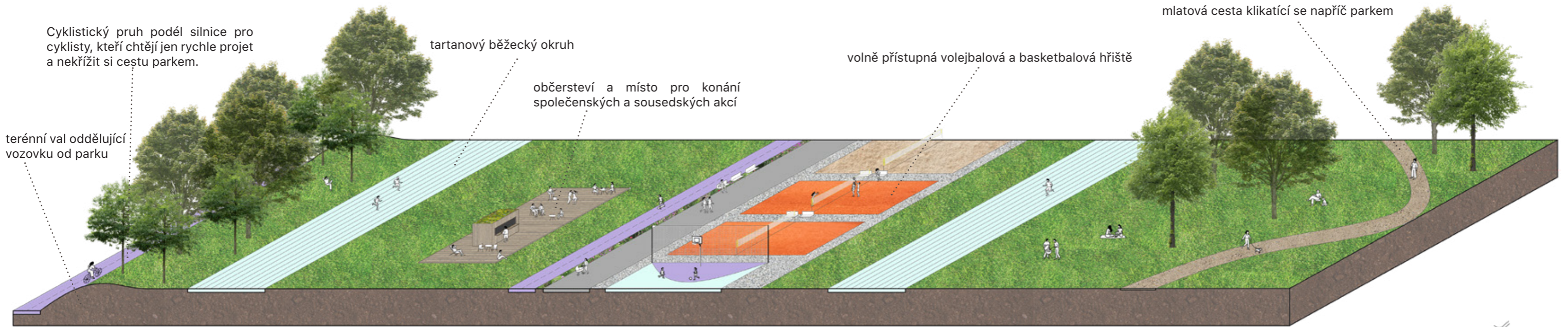

54

55

Sportovní park Nový Zborov

Cyklistický pruh podél silnice pro cyklisty, kteří chtějí jen rychle projet a nekřížit si cestu parkem.

tartanový běžecký okruh

občerstvení a místo pro konání společenských a sousedských akcí

volně přístupná volejbalová a basketbalová hřiště

mlatová cesta klikatící se napříč parkem

terénní val oddělující vozovku od parku

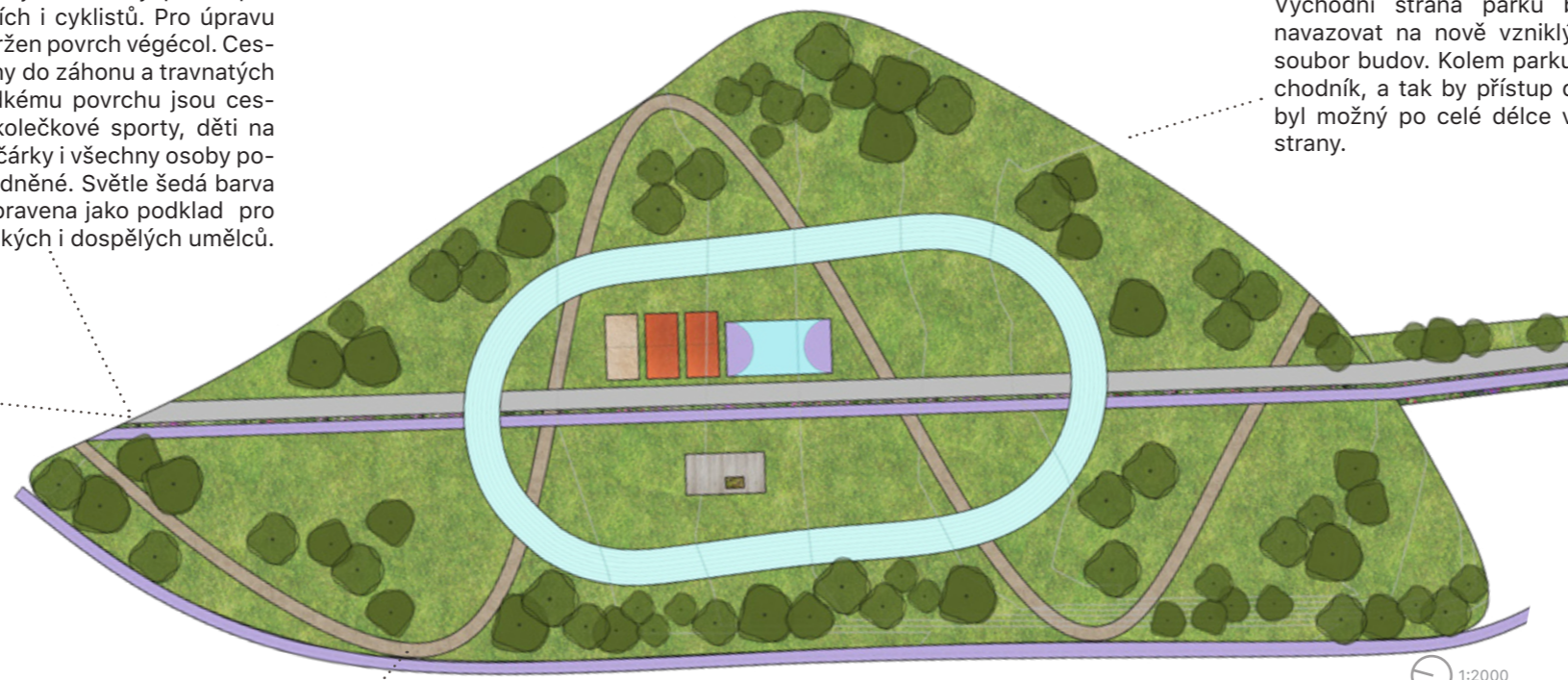
1:500
5 m 10 m 15 m

Počátek cyklo tratě a stezky pro pěší probíhající celým navrhovaným územím, obě cesty odděluje trvalkový pruh pro bezpečnost pěších i cyklistů. Pro úpravu obou cest je navržen povrch végécol. Cesty jsou spádovány do záhonu a travnatých ploch. Díky hladkému povrchu jsou cesty vhodné pro kolečkové sporty, děti na odrážedlech, kočárky i všechny osoby pohybově znevýhodněné. Světle šedá barva pěší trasy je připravena jako podklad pro křídová díla dětských i dospělých umělců.

Východní strana parku by měla navazovat na nově vzniklý obytný soubor budov. Kolem parku by vedl chodník, a tak by přístup do parku byl možný po celé délce východní strany.

Sportovní park sloužící hlavně budoucí obytné čtvrti a okolním sídlištím. Hřiště pro míčové sporty a atletický ovál 400m jsou volně přístupné všem přichozím s vlastním sportovním vybavením bez omezení. Dále park poskytuje dostatek volné plochy pro aktivní využití (frisbee, slackline, metání kozelců ...) i piknik na dece nebo čtení pod korunami stromů.

56

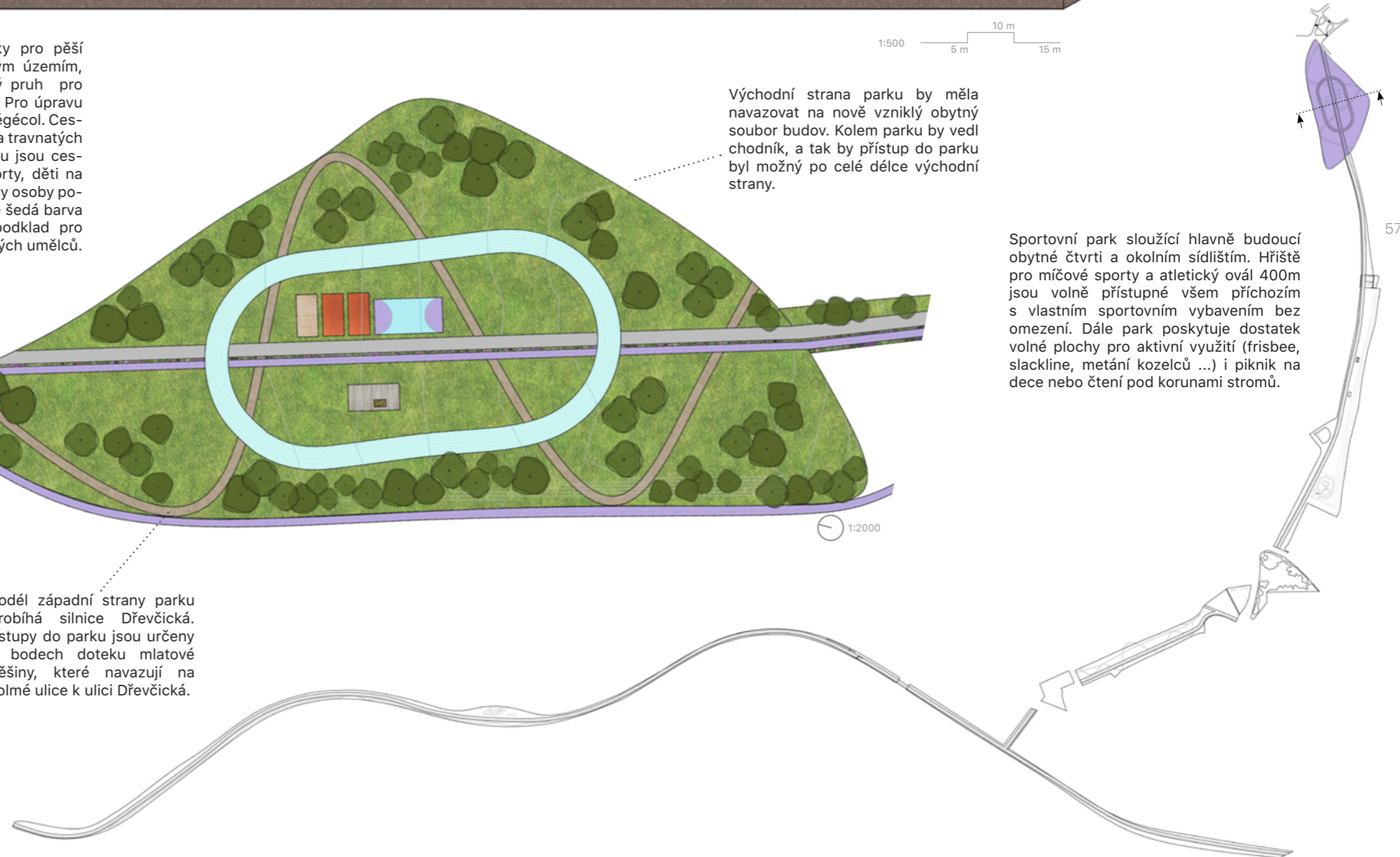
Végécol je náhrada asfaltových povrchů čistě rostlinného původu. Je zpracováván obdobně jako běžné silniční asfalty. Je určeno pro obalování kameniva směsí netuhých vozovek a nevyžaduje speciální mechanizaci ani zařízení pro mísení, pokládku ani hutnění. Základní zkoušky se provádějí stejně jako pro běžná asfaltová pojiva.

Díky nízké počáteční viskozitě je však možné tyto směsi připravovat již za nižších teplot a to 110 – 130 °C, čímž dochází k úspoře energie, nutné pro zahřátí pojiva i kameniva a snížení exhalací skleníkových plynů.

Další výhodou je bezbarvosť pojiva, která umožňuje např. nechat vyniknout texturu použitého kameniva. Požitím pigmentačního prostředku lze pojivu přisoudit téměř jakoukoliv barvu.

Podél západní strany parku probíhá silnice Dřevčická. Vstupy do parku jsou určeny v bodech doteku mlatové pěšiny, které navazují na kolmé ulice k ulici Dřevčická.

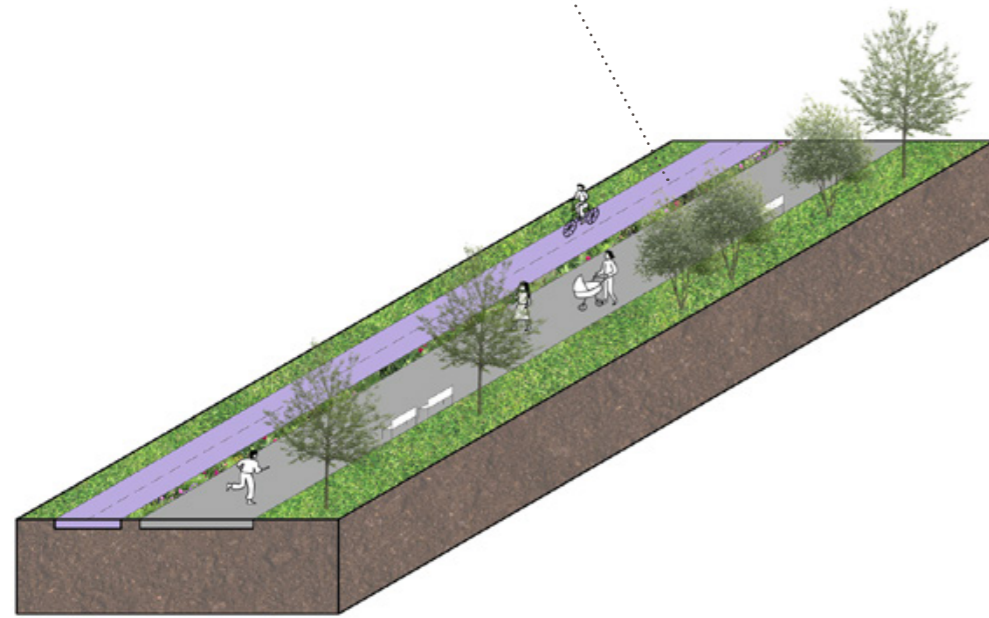
57

Lineární park Nový Zborov

Linie spojující sportovní park a podchod pod ulicí Černokostelecká.

Díky stropnímu osvětlení a jasným barvám povrchů nebude podchod působit temně.

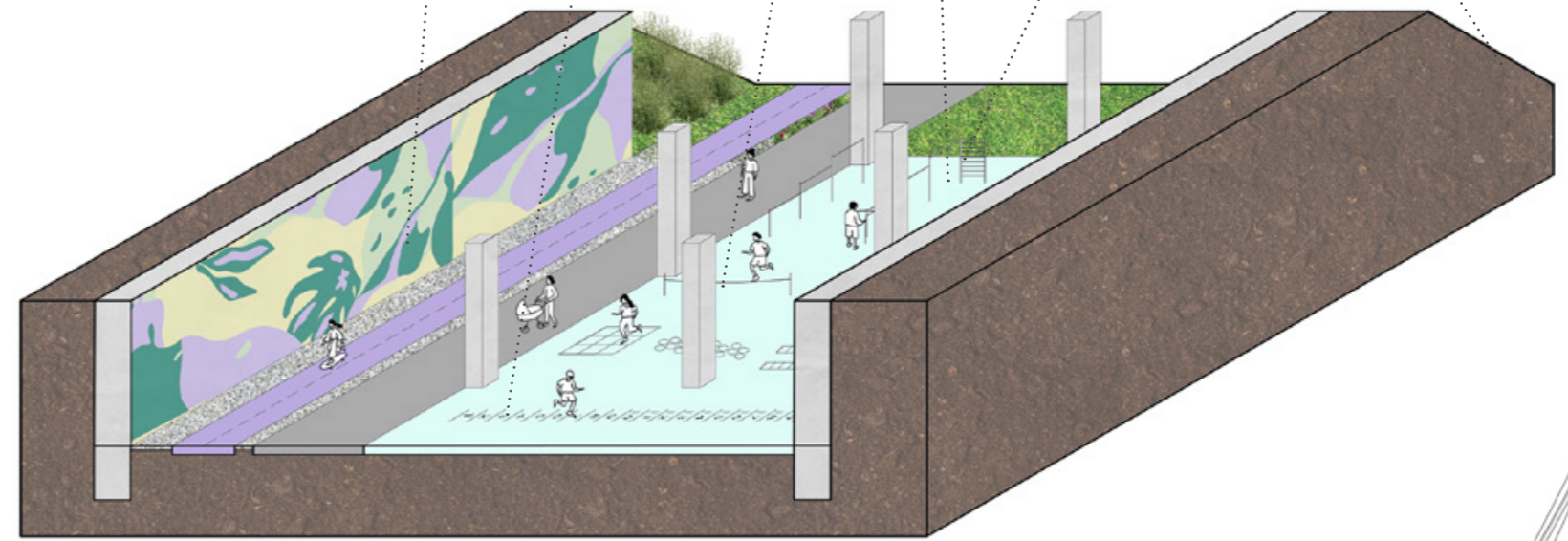
Tartanový povrch s natištěnými prvky pro cvičení i hru.

slackline

workoutové prvky

Volně přístupná venkovní krytá tělocvična nabízí možnost pobytu venku i za nepříznivého počasí, nebo úkrytu před přímým sluncem.

Pro podchod je využito stávající terénní situace, kdy je vozovka vyvýšená nad okolním terénem.

1:400 5 m 10 m 15 m

Lineární park Nové Strašnice

místa zastavení podél stezek parku
- petanque, trampolíny, houpačky, softball

terénní val a stromy pro
odclonění železniční tratě

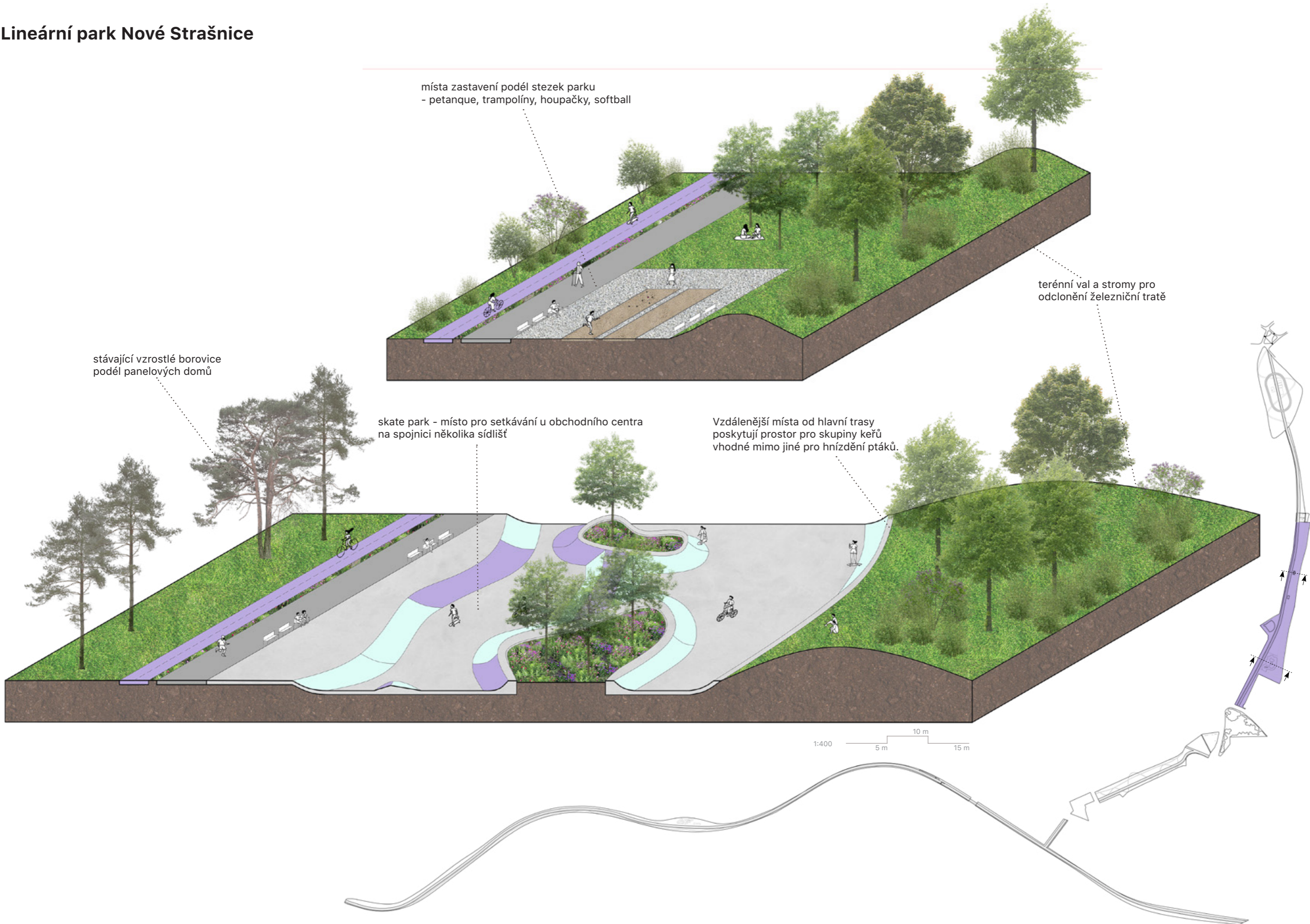
stávající vzrostlé borovice
podél panelových domů

skate park - místo pro setkávání u obchodního centra
na spojnici několika sídlišť

Vzdálenější místa od hlavní trasy
poskytují prostor pro skupiny keřů
vhodné mimo jiné pro hnízdění ptáků.

60

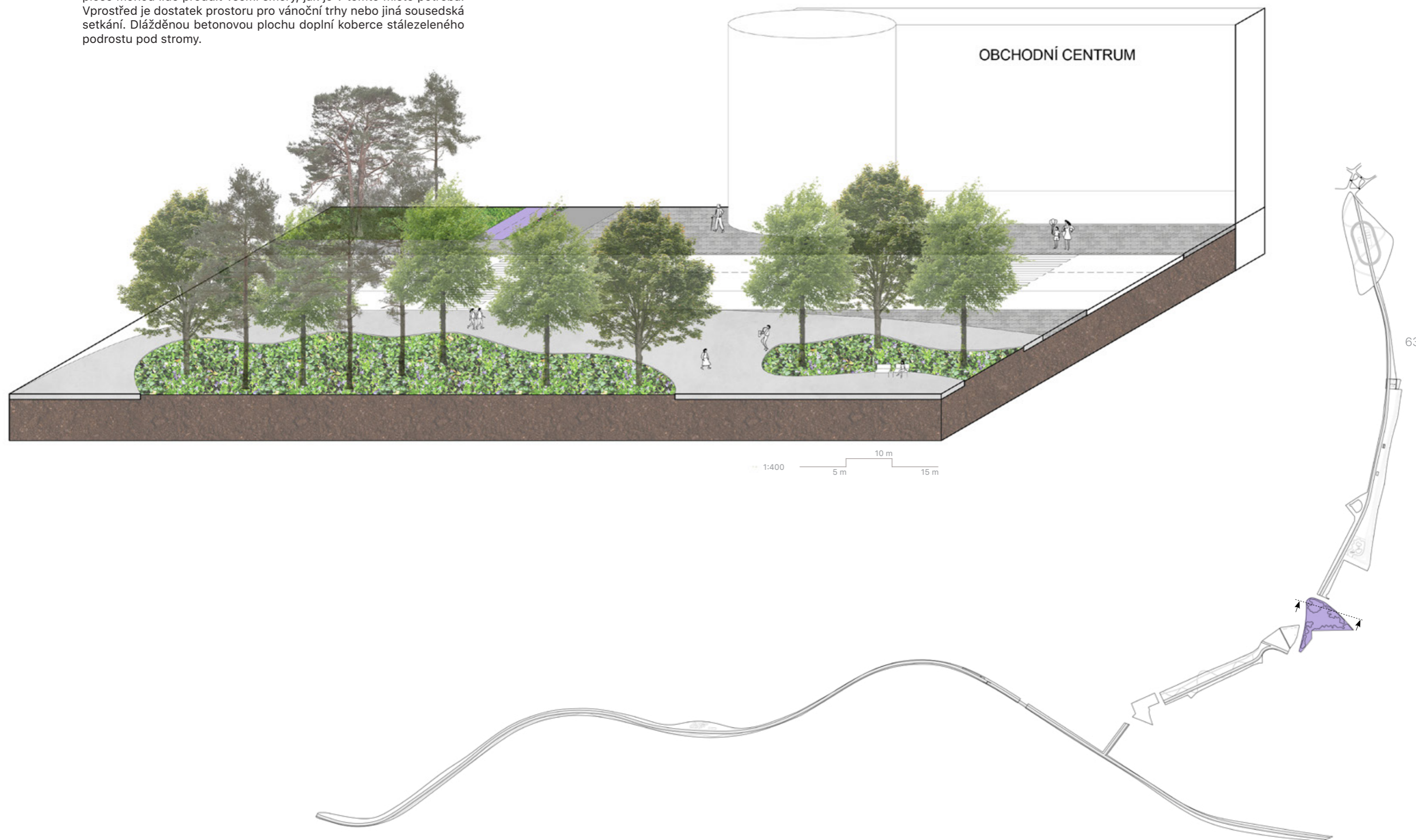
61

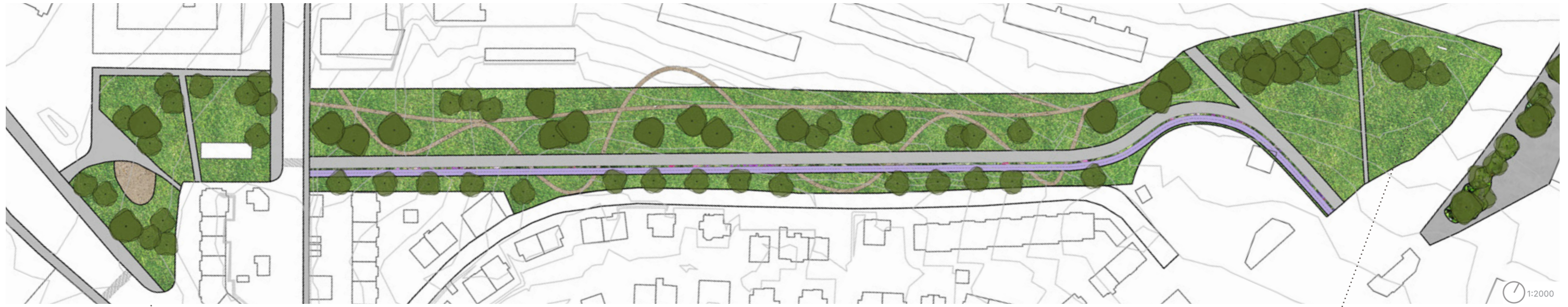
1:400 5 m 10 m 15 m

Předprostor sídliště Skalka

Stávající předprostor panelových domů má potenciál lokálního náměstí, které v okolí chybí. Stávající vzrostlé stromy obklopují prostor, cloní okolní silnice a poskytují stín. Díky nepravidelné zpevněné ploše mohou lidé proudit všemi směry, jak je v tomto místě potřeba. Vprostřed je dostatek prostoru pro vánoční trhy nebo jiná sousedská setkání. Dílčďenou betonovou plochu doplní koberce stálezeleného podrostu pod stromy.

Lineární park sídliště Skalka

Stabilizovaný dobře udržovaný prostor v tomto území a nové dětské hřiště.

Zelená oáza mezi domy, park pro procházky a rozjímání při pohledu do korun stromů.

Ohraničené psí hřiště pro volný výběh psů s prvky pro agility.

64

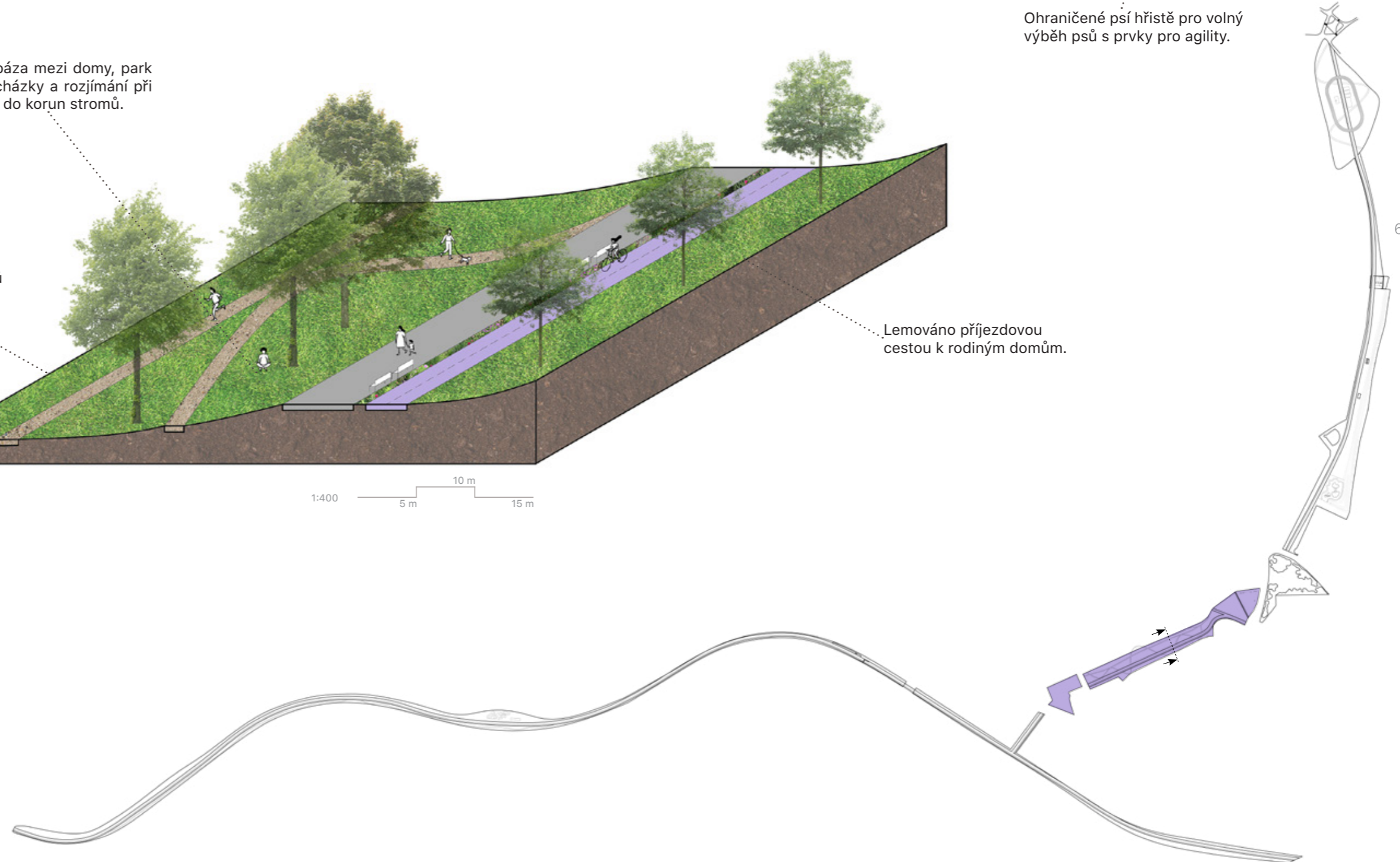
předzahrádky panelových domů

Lemováno příjezdovou cestou k rodinným domům.

1:400
5 m 10 m 15 m

65

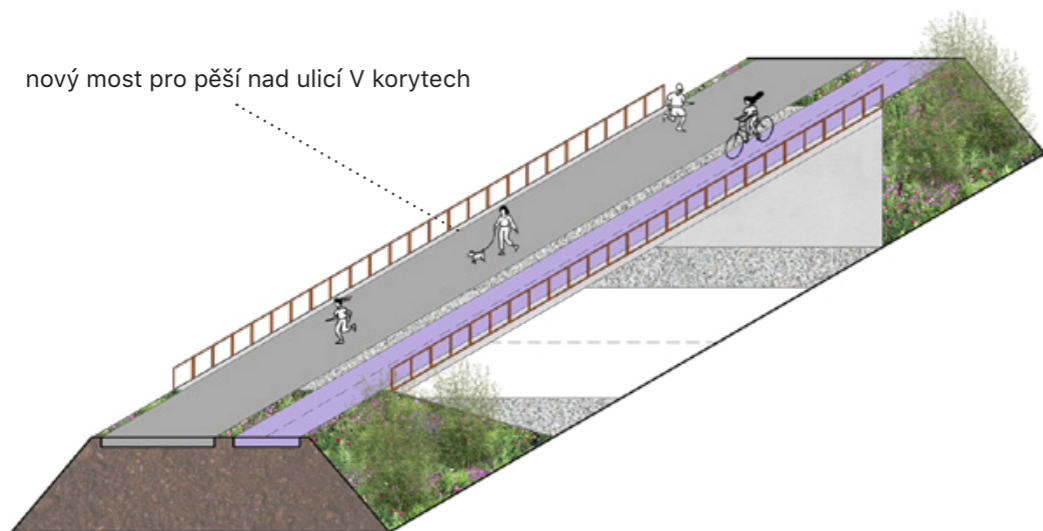

Lineární park Strašnice - Vršovice

Lineární park vedený brownfieldem bývalé železniční tratě. Oproti městskému upravenému parku vedoucímu podél linie až sem je tato část divočejšího charakteru více blízká přírodě.

Podél tras jsou štěrkové plochy ponechány sukcesi, skrz ně jsou vedeny pěšinky, aby se návštěvníci mohli zanořit mezi vlnící se břízy a zažít jinou atmosféru než v ostatních městských parcích.

nový most pro pěší nad ulicí v korytech

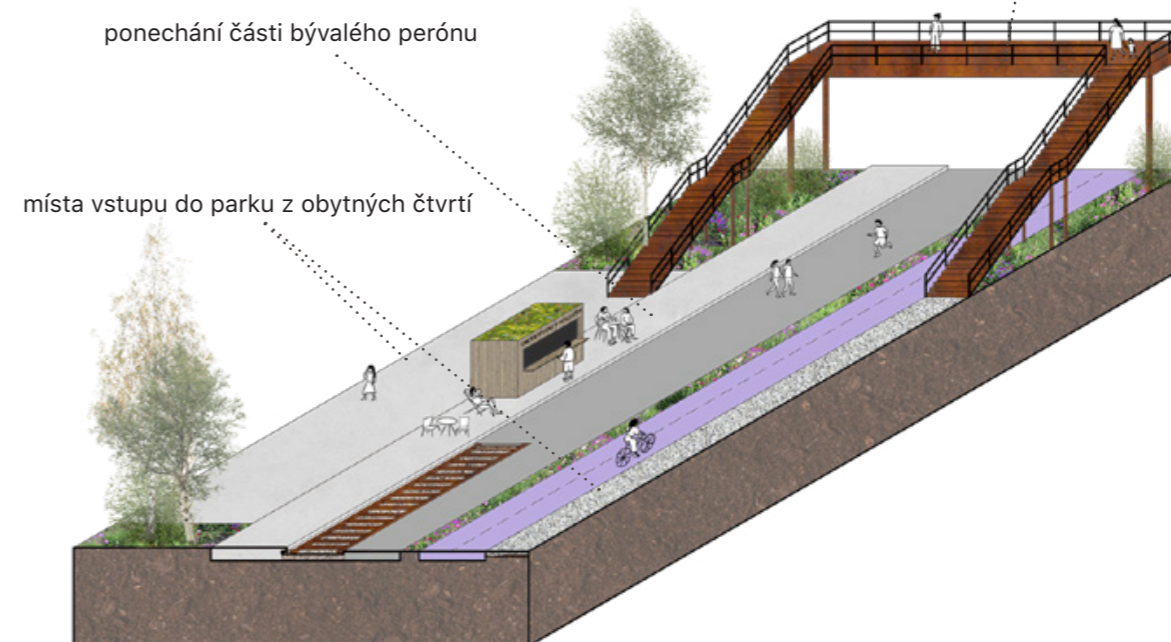

66

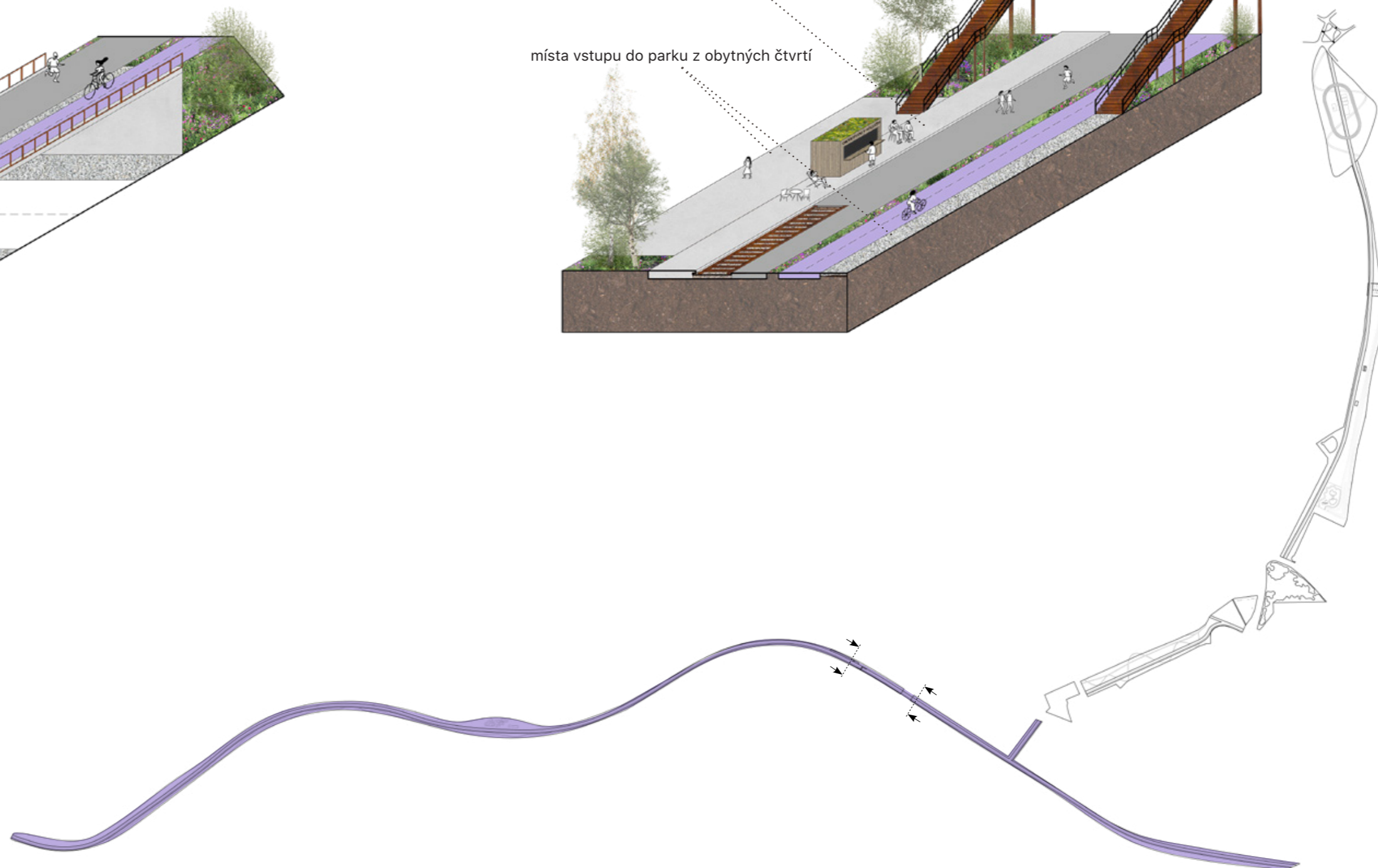
využití železničního nadchodu jako vyhlídky

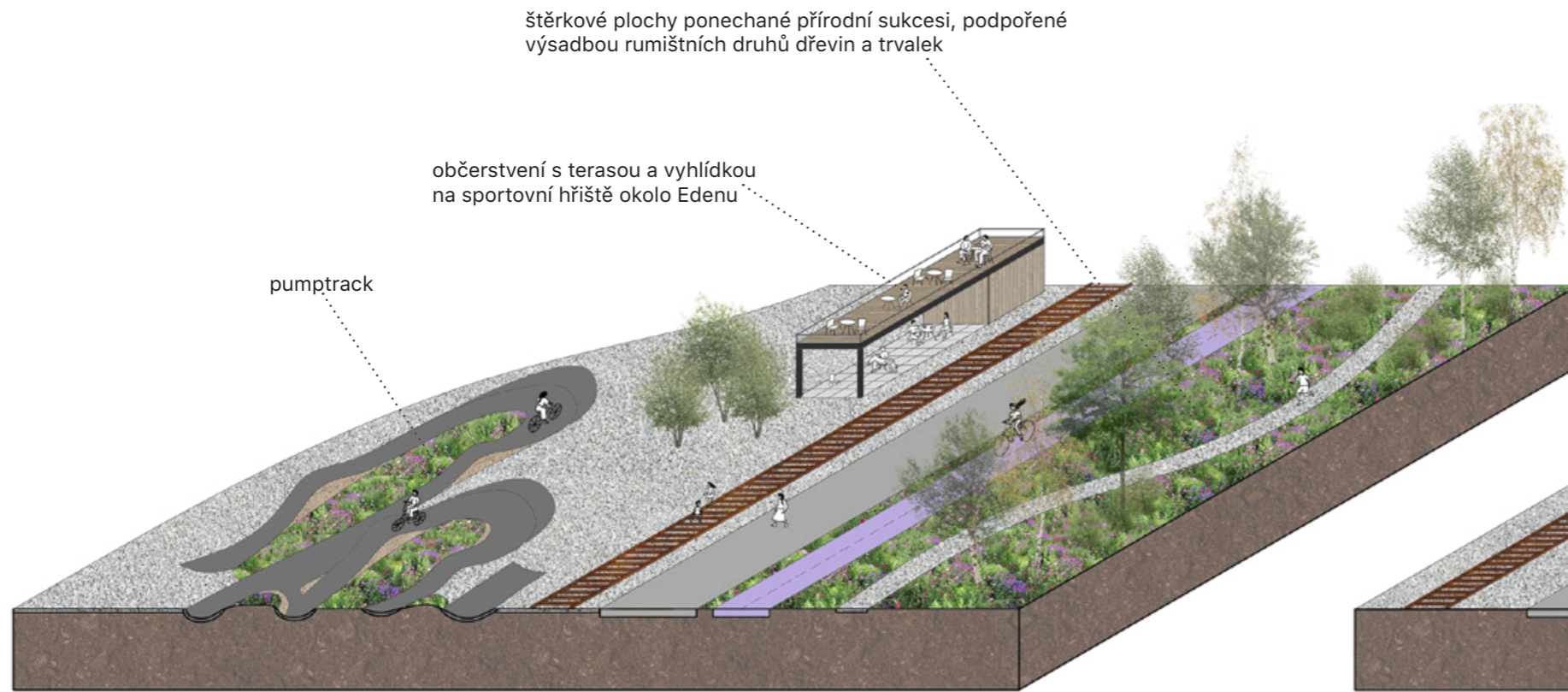
ponechání části bývalého perónu

místa vstupu do parku z obytných čtvrtí

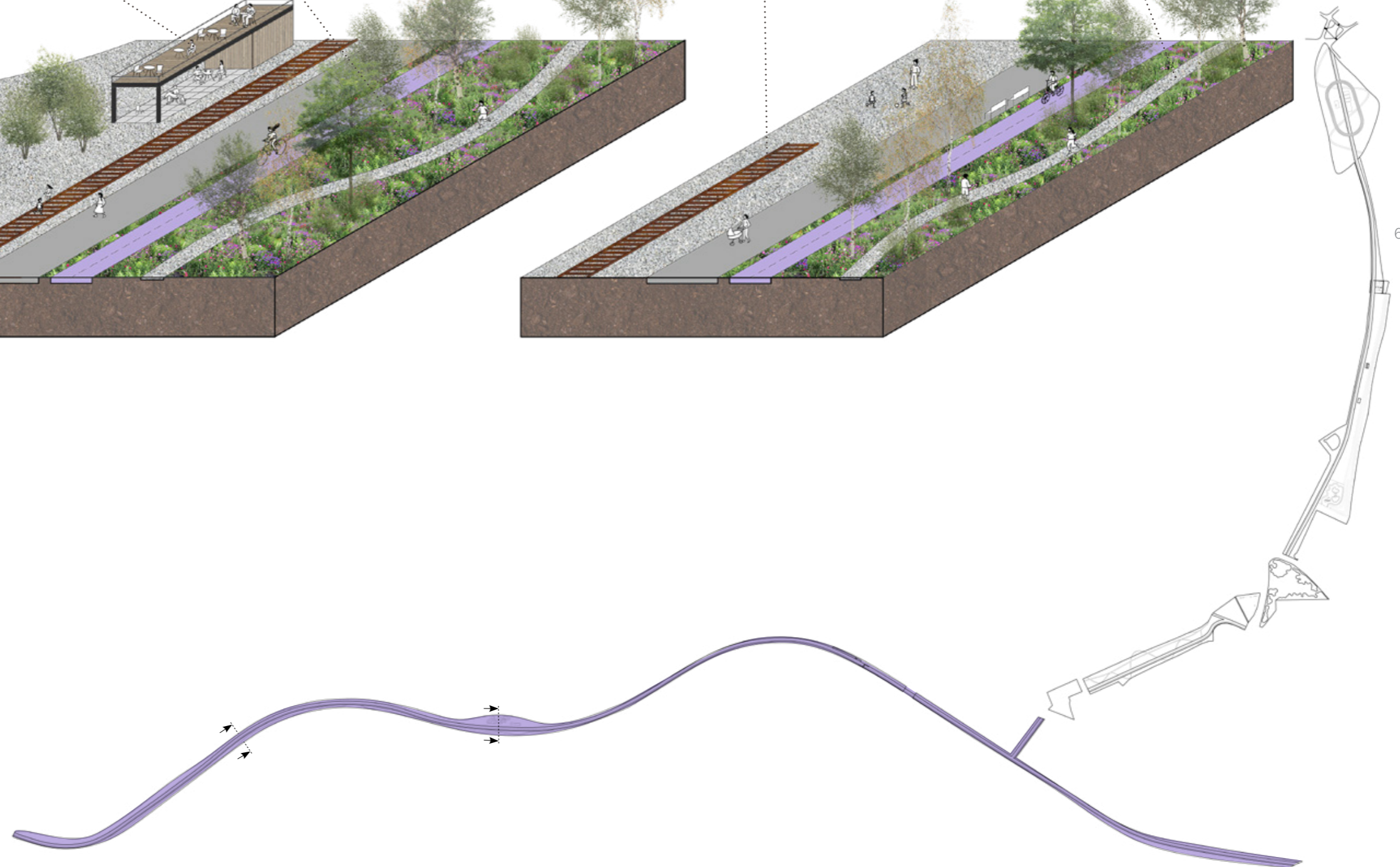
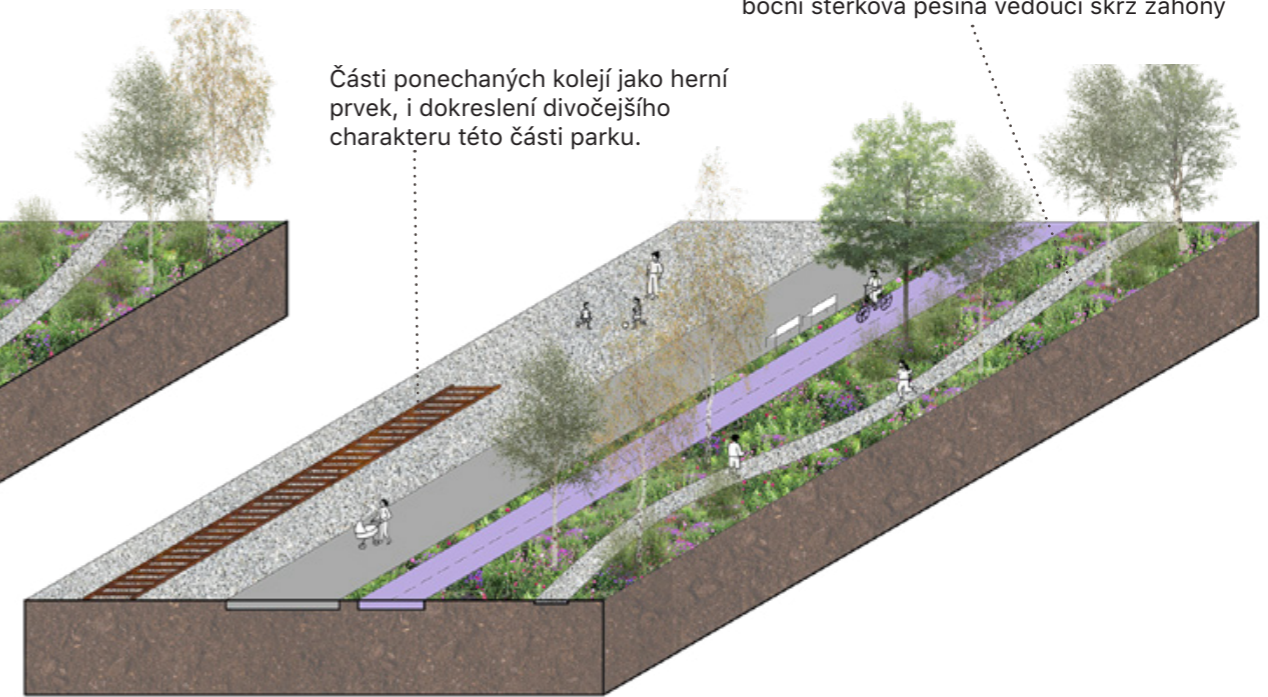
67

Části ponechaných kolejí jako herní prvek, i dokreslení divočejšího charakteru této části parku.

boční štěrková pěšina vedoucí skrz záhony

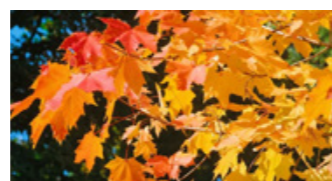

sortiment rostlin

stromy vyššího vzrůstu - použití v rozsáhlejších parkových plochách, poskytují stín na pobytových místech v trávníku

Tilia platyphyllos
lípa velkolistá
dorůstá se 30 m
na podzim barví žlutě

Acer platanoides
javor mleč
dorůstá se 25 m
na podzim barví červeně

Carpinus betulus
habr obecný
dorůstá se 25 m
má zajímavě tvarovaný kmen

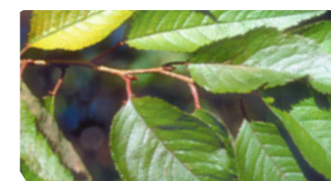
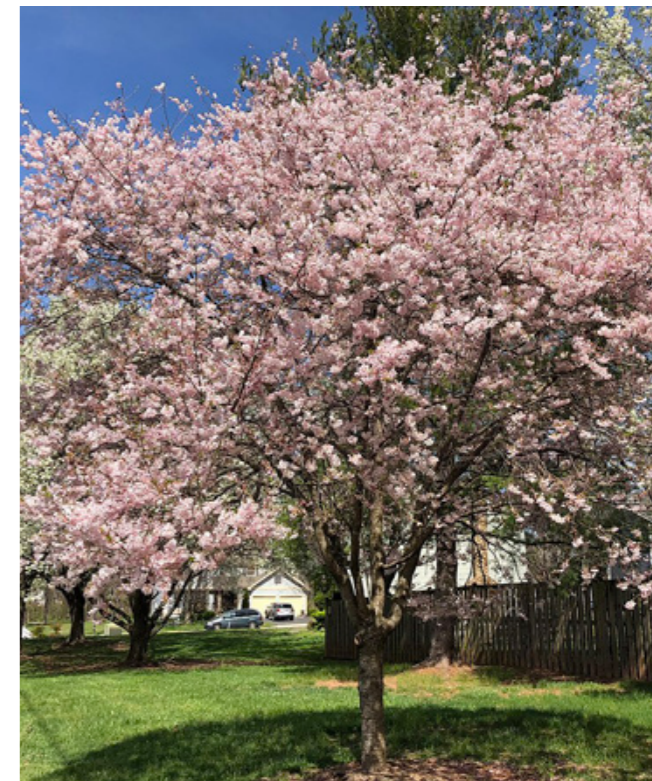

Sophora japonica 'Regent'
jerlín japonský
dorůstá se 25 m
na podzim barví žlutě
v srpnu výrazné bílé květy

stromy nižšího vzrůstu - doplňují vysoké stromy, vhodné do užších linií podél parku, tvoří jarní efekt pomocí výrazných květů

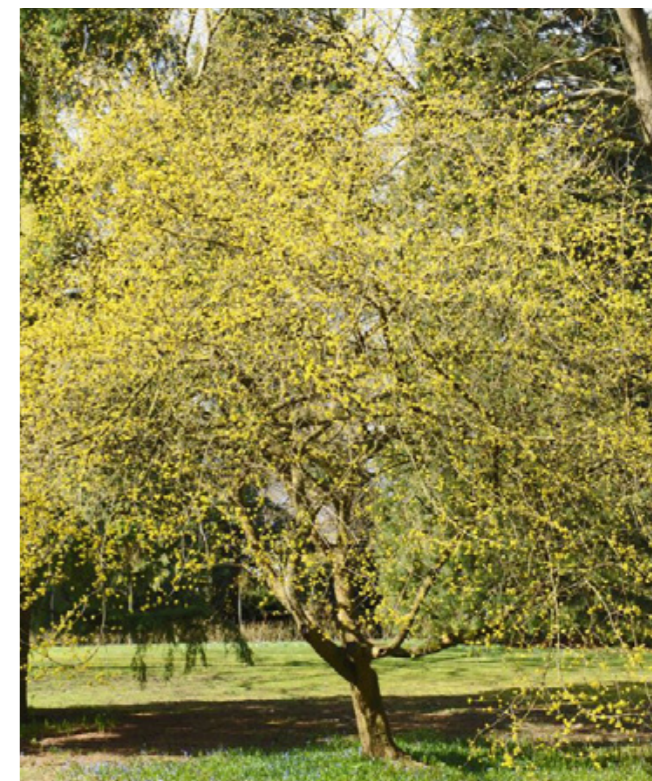
Robinia pseudoacacia
trnovník akát
dorůstá se 6 m
v létě má velké bílé květy
jemné listy

Prunus subhirtella
višeň chloupkatá
dorůstá se 6 m
jemný růžový květ

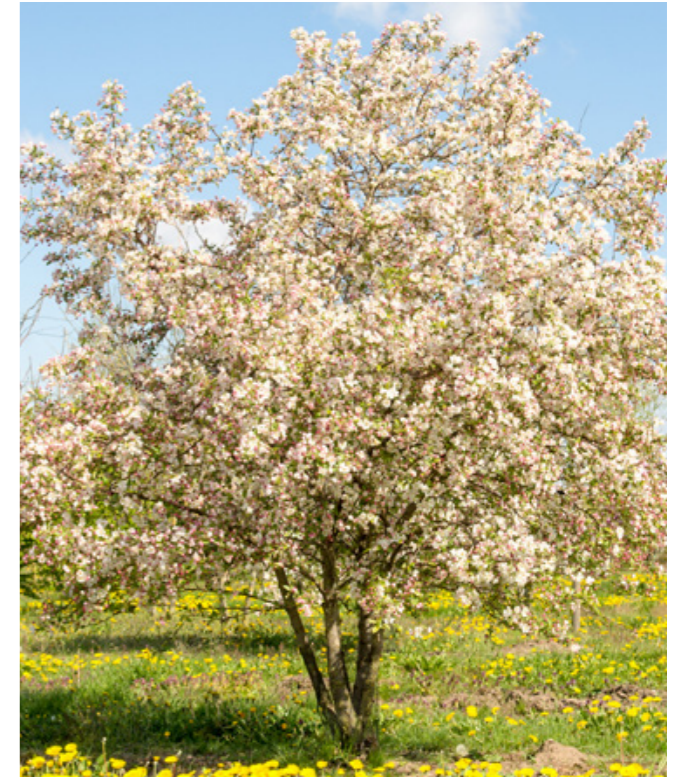

Crataegus laevigata
hloh obecný
dorůstá se 6 m
na podzim má červené plody

Cornus mas
dřín obecný
dorůstá se 6 m
na jaře žlutě kvete
má červené jedlé plody

vícekmenné dřeviny - elegantní dřeviny, utvářejí soukromější místa v otevřeném prostoru parku

Sorbus intermedia
jeřáb prostřední

dorůstá se 12 m
na jaře žlutě kvete
na podzim má červené plody

Acer campestre
javor babyka

dorůstá se 10 m
na podzim barví žlutě

Syringa vulgaris
šeřík

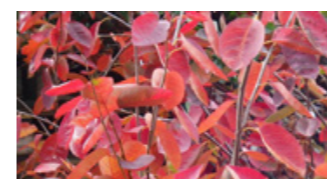
dorůstá se 5 m
hroznovité fialové květy

Malus 'Evereste'
jabloň okrasná

dorůstá se 6 m
přes zimu zůstávají
na větvích jablíčka

72

Amelanchier lamarckii
muchovník

dorůstá se 6 m
na jaře bíle kvete
na podzim barví červeně

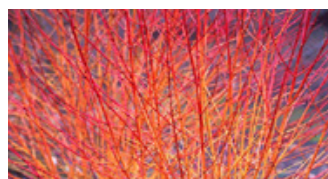

Prunus padus
střemcha obecná

dorůstá se 15 m
jemný kompaktní strom
na jaře bíle kvete

73

keře - keřové patro je důležité hlavně pro zvyšování biodiverzity ve městě, zároveň dobře slouží jako vizuální i hluková clona

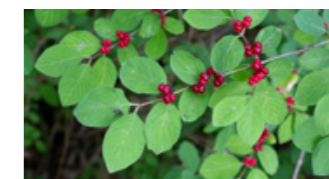
Cornus sanguinea
'Midwinter fire'
svída krvavá
dorůstá se 1,5 m
zajímavý zimní efekt

Philadelphus coronarius
pustoryl věncový
dorůstá se 4 m
vůně jasmínu

Cornus mas
dřín obecný
dorůstá se 3 m
na jaře žlutě kvete
má červené jedlé plody

Lonicera xylosteum
zimolez
dorůstá se 3 m
malé červené plody

74

Philadelphus coronarius
'Belle Etoile'
pustoryl
dorůstá se 1,5 m
vůně jasmínu

Viburnum farreri
kalina vonná
dorůstá se 3 m
kvete velmi brzo, před
olistěním

Euonymus europaeus
brslen evropský
dorůstá se 5 m
výrazný neobvyklý květ

Cornus alba 'Sibirica'
svída bílá
dorůstá se 2 m
výrazně červené větve

75

půdopokryvné rostliny - pokryv pod stromy místo trávníku, na prudké svahy kde by byla složitá údržba

Vinca minor
barvínek menší
stálezelený

Cotoneaster x suecicus 'Coral Beauty'
skalník
stálezelený

Pinus sylvestris
borovice lesní
dorůstá se 15 m
stálezelená

Robinia pseudoacacia
trnovník akát
dorůstá se 6 m
v létě má velké bílé květy
jemné listy

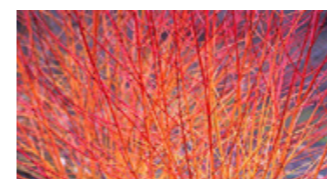
76 sortiment rostlin pro železniční brownfield

Betula pendula
bříza bělokorá
dorůstá se 20 m
na podzim žlutě barví

Betula utilis
var. *jacquemontii*
bříza sibiřská
dorůstá se 15 m
výrazně bílá kůra

Cornus sanguinea
'Midwinter fire'
svída krvavá
dorůstá se 1,5 m
zajímavý zimní efekt

Cornus alba 'Sibirica'
svída bílá
dorůstá se 2 m
v zimě tvoří kontrast s
bílou kůrou bříz

77

podél stezky v místech bývalé železniční tratě bude mít park divočejší přírodní charakter, volné plochy budou štěrkové postupně zarůstající splaňujícími rostlinami. Z počátku výsadbu podpoří výsadba rostlin podporujících tento charakter.

Alyssum saxatile 'Sulphureum'
tařice skalní 'Sulphureum'

Centaurea montana
chrpa horská

Papaver rhoeas
mák vlčí

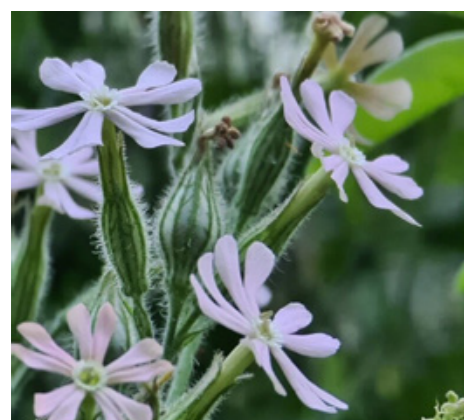
Campanula rotundifolia
zvonek okrouhlolistý

Tripleurospermum inodorum
heřmánkovec nevonný

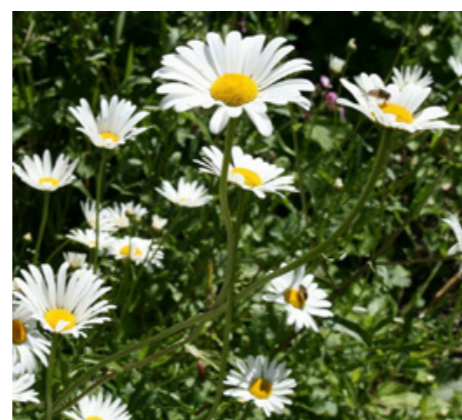
Knautia arvensis
chrastavec rolní

Silene noctiflora
silenka noční

Chamerion angustifolium
vrbka (vrbovka) úzkolistá

Leucanthemum vulgare
kopretina bílá

cibuloviny pro květinový pás

Muscari latifolium
modřeneček

Allium 'Mount Everest'
česnek

Tulipa batalinii
tulipan botanický

Kosterní trvalky a traviny pro pás vedoucí celým parkem, který odděluje cyklistickou a pěší trasu. Rostlinné složení pro tento pás je vybráno tak aby se po celou sezónu proměňoval a kvetení nastupovalo postupně v průběhu roku.

Alchemilla erythropoda
Kontryhel červenonohý

Aster frikartii 'Monch'
astra

Persicaria affinis
rdesno

Salvia pratensis
šalvěj luční

Achillea millefolium 'Summer Fruits
Lemon' řeřichka obecná

Achillea millefolium 'Scheetaler'
řeřichka obecná

78

79

Echinacea purpurea 'Alba'
třapatka

Verbena bonariensis
verbena

Nepeta grandiflora 'Summer Magic'
šanta

Stipa capillata
kavyl

Geranium x cantabrigiense 'Biokovo'
kakost

Festuca mairei
kostřava

mobiliář

Pro jednotnou vizuální podobu parku jsem zvolila pražský mobiliář, který poskytuje různé možnosti sezení, po celé délce linie.

80

Doplňkový mobiliář podporující život v parku.

Osvětlení parku bude vedeno trvalkovým pásem tak aby osvětlovalo cyklistickou i pěší trasu, zbylé části parku nebudou v noci osvětleny, aby nebyl narušován přírodní biorytmus. Osvětlení bude koordinováno spolu s veřejným osvětlením městských částí. Světla budou LEDková, mířící pouze směrem dolů, aby nedocházelo k šíření zbytečného světelného smogu.

Ve všech částech parku budou umístěna pítka s pitnou vodou. Pítka designéra Filipa Krampla - dává obyvatelům veřejného prostoru příležitost napustit si vodu do vlastní lahve. Jeho speciálně tvarovaná odtoková deska pak zdrží použitou vodu. Což dá možnost pro její vypaření či napojení ptáku a psů.

Domečky pro hmyz a ptactvo doplňují prostory kde podmínky pro jejich výskyt nejsou optimální. V ostatních částech parku si najdou přirozená hnízda, například v keřovém patře nebo v přírodním porostu podél bývalé železniční tratě.

81

Jak lineární park přispěje dostupnosti zeleně?

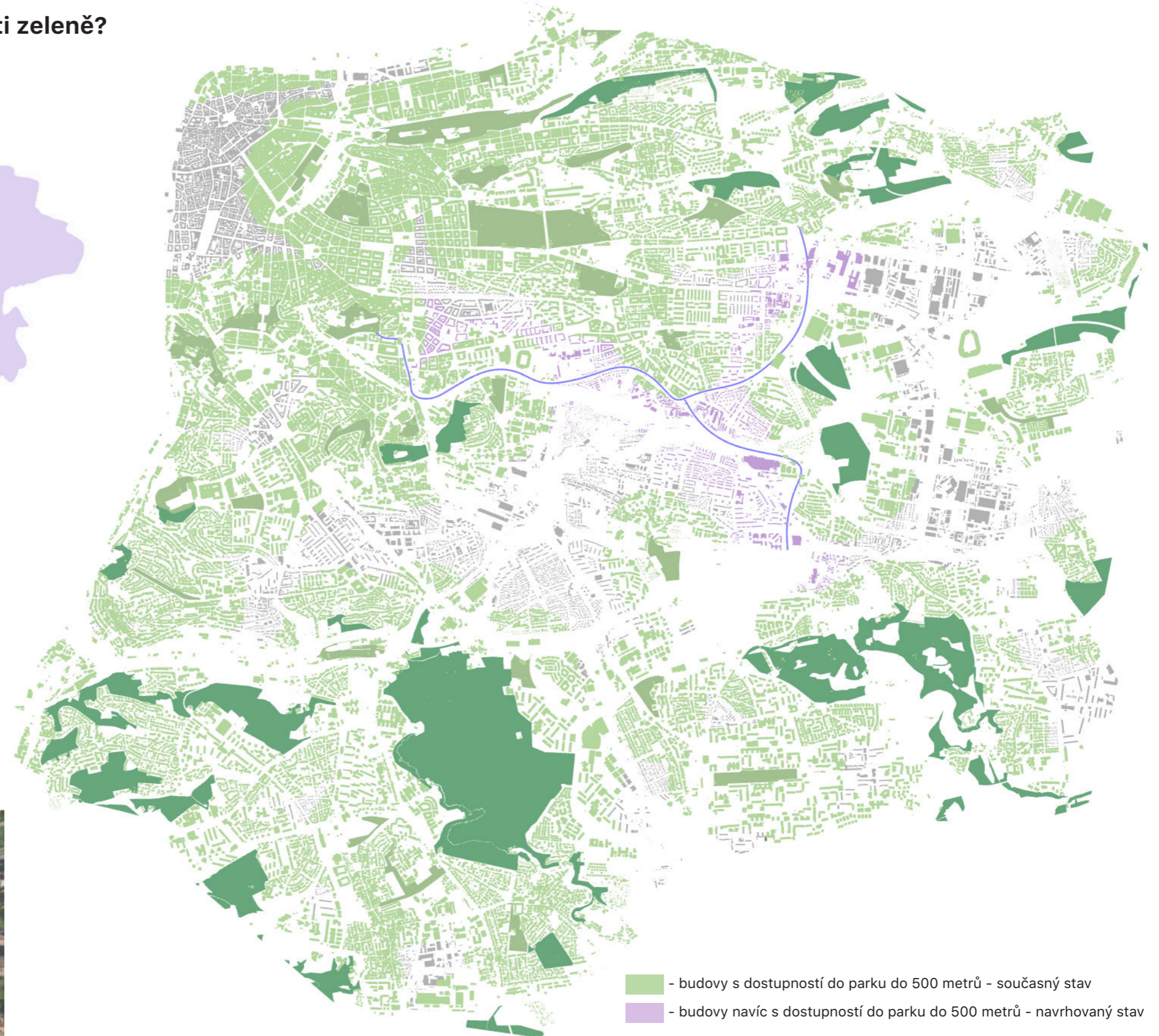

82

V řešeném území jsem vybrala parky o velikosti 3 ha a větší, tedy parky kam se vydáváme za rekreací (eliminují se tak nedefinované plácky zeleně).

Při současném stavu je možné dojít do zeleně do 500 metrů ze 73% budov v území. Vytvořením navrhovaného lineárního parku by se dostupnost do zeleně zvýšila o 6%, ve chvíli kdy by nynější rozvojové plochy byly zastavěny obytnými domy počet by nejspíše ještě narostl.

79% území s dostupností do parku do 500 metrů

83

KDE SE VZALY LINEÁRNÍ PARKY?

VZNIK LINEÁRNÍCH PARKŮ

Lineární parky jsou jedním z nástrojů, které skvěle řeší problémy současných měst, vyhovují modernímu životnímu stylu a plánují se nyní čím dál častěji. Jejich historie ovšem sahá až do 19. století, kdy je začal průkopnický navrhovat Frederick Law Olmsted.

Frederick Law Olmsted (1822–1903), který je považován za zakladatele krajinářské architektury žil v době průmyslové revoluce v USA, v době, kdy život ve městech se stával čím dál náročnější a zdravotní podmínky, především pro chudší vrstvy, byly velmi nepříznivé. Základy své práce a následně celého oboru založil na několika skutečnostech, které jsou aktuální dodnes. Především mu šlo o zlepšení zdravotního stavu obyvatel, a to jak přímo fyzického, tak i psychického. Zdůrazňoval nutnost zachovat nebo vytvořit zdravé přírodní prostředí i pro následující generace. Od svých předchůdců se odlišoval tím, že vytvářel parky pro všechny, nikoliv jen pro bohatší vrstvy obyvatelstva.

Nejznámější z jeho do dnešní doby zachovaných děl je Central park v New Yorku, systém lineárních parků v Bostonu (Emerald's Necklace) a systém parků ve městě Buffalo u Niagarských vodopádů.

Central park v New Yorku Olmsted začal plánovat poté, co v Anglii navštívil Birkenhead Park (navržený Josephem Paxtonem jako první v Anglii postavený park za veřejné finance). V New Yorku se v polovině 19. století podařilo skupině osvícených lidí z různých oborů přesvědčit městskou radu, aby vykoupila pozemky o celkové rozloze 340 ha a vypsal soutěž na návrh Central parku, kterou Frederick Law Olmsted a Calvert Vaux vyhráli. Central park byl budován od roku 1857. Navrhoval ho Frederick Law Olmsted a Calvert Vaux, koncipovali ho jako přírodní krajinu, kterou budou využívat všechny skupiny obyvatel k odpočinku, odklonili se tak od klasických soukromých parků, které sloužily jako kolonády kolem květinových záhonů. Vytvořili také unikátní systém mostů a zahlobení, díky kterému je provoz aut (dříve kočárů) oddělen od pěších tras, návštěvníci se tak mohou nerušeně procházet a nehrozí zde nehody. Svým podlouhlým obdélníkovým tvarem (délka 4 km a šířka 800 m) zajišťuje pro velké množství lidí krátkou docházkovou vzdálenost z velké části Manhattanu. Po dokončení Central parku se zvedly ceny nemovitostí v jeho okolí o více než desetinásobek, je tedy vidět, jak rychle si lidé uvědomili jeho cenu poté, co bylo, tak těžké jeho stavbu vůbec prosadit. Dnes je Central park jedním z nejfocenějších míst světa. Je hojně využíván k rekreaci, sportu a kulturním akcím. Stal se také velkým turistickým lákadlem a symbolem New Yorku.

Dalším Olmstedovým počinem velmi důležitým pro rozvoj lineárních parků byl a stále je Emerald's Necklace v Bostonu. Park spojil v tu dobu již existující Bostonské veřejné zahrady s Franklinovým parkem.

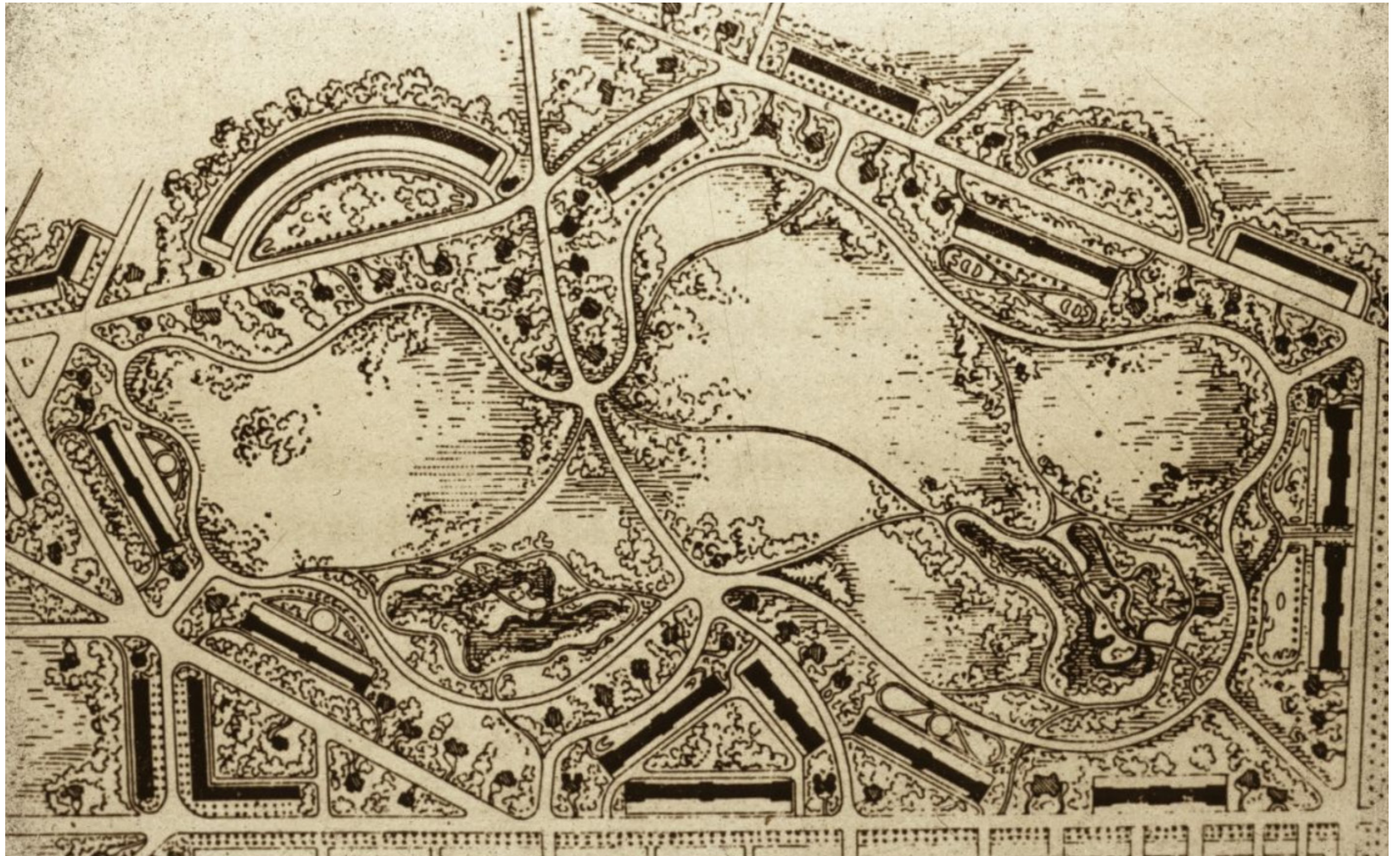
Část parku byla vytvořena na ploše močálu, který bylo potřeba dostat pod kontrolu a řeky Muddy, na které vytvořil meandry a svedl ji do řeky Charles, na jejích březích potom vznikl park pro pěší. Navazující parky potom propojil pásy zeleně tak, aby se z jednoho do druhého dalo projít zeleným pásem většinou bezpečně mimo rušné silnice. Díky tomu vytvořil nejen příjemné prostředí pro lidi, ale také jeden z prvních systémů, s významným ekologickým přínosem, dnes bychom tento projekt nazvali územním systémem ekologické stability nebo skvělým příkladem modrozelené infrastruktury.

Když se posuneme blíže k současnosti, tak začala ve městech vznikat z bývalých velkých průmyslových areálů 19. a 20. století pustá místa plná železného i nebezpečného odpadu, která ležela ladem – brownfields. Jejich proměna je aktuálním tématem a jejich podoba je velmi rozmanitá. Někdy je průmyslový prostor ponechán, aby byl pohlcen přírodou bez větší kontroly, jiné jsou proměněny pomocí současného designu a jsou velmi kultivované. Často jsou v těchto parcích ponechány některé artefakty z jejich historie, například koleje. Z povahy prostorového uspořádání těchto zaniklých areálů jsou to často potenciální parky lineární, jedním z nejznámějších je High Line v New Yorku.

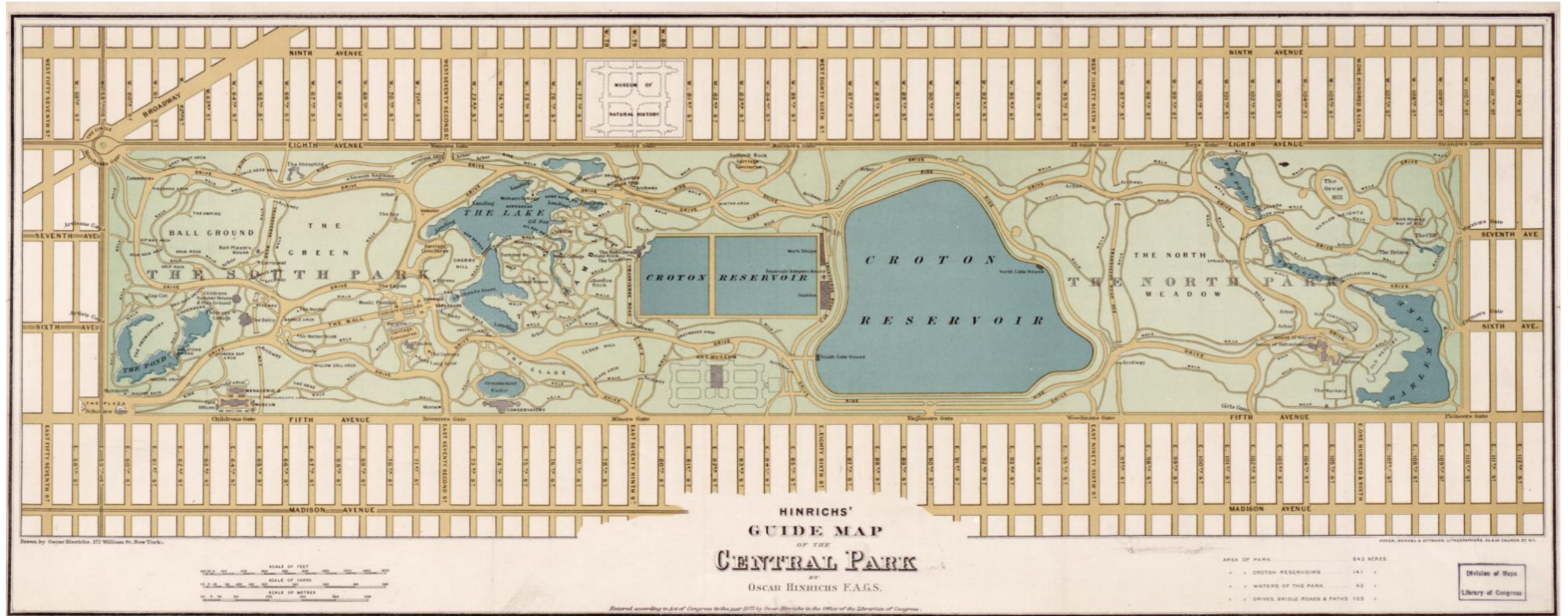
Další typ lineárních parků je podél vodních toků. Ve městech jsou často břehy zpevněny a využíváme je jako nábřeží. Zpevněné a přírodní břehy se střídají v závislosti na okolní zástavbě a společně tvoří lineární park, například Nábřeží Maxipsa Fíka v Kadani.

Na našem území můžeme za nejstarší lineární parky považovat ty, jež vznikly po zrušení městských hradeb. Například systém parků v Olomouci (Smetanovy, Bezručovy a Čechovy sady), který obepíná historické jádro výrazně přispívá ke kvalitě života v centru města. V historii jsme však také měli vizionáře architekta Antonína Engela (1879–1958). Při urbanistickém plánování Dejvic a Bubenče Engel pamatoval na to, že jeho čtvrť nemusí být ve městě navždy poslední, a že se postupně může ocitnout uprostřed města. Potom by veškerá zeleň, co byla původně po obvodu zmizela a hustá bloková zástavba města by se ocitla prakticky bez zeleně. Proto do svého návrhu zapojil průběžný zelený pás, který se stal z globálního hlediska města k zeleni velmi důležitým. Propojuje hlavní velké zelené plochy těchto čtvrtí a stává se jedním z prvků celkové struktury zeleně ve městě.

Birkenhead Park, Joseph Paxto 1847

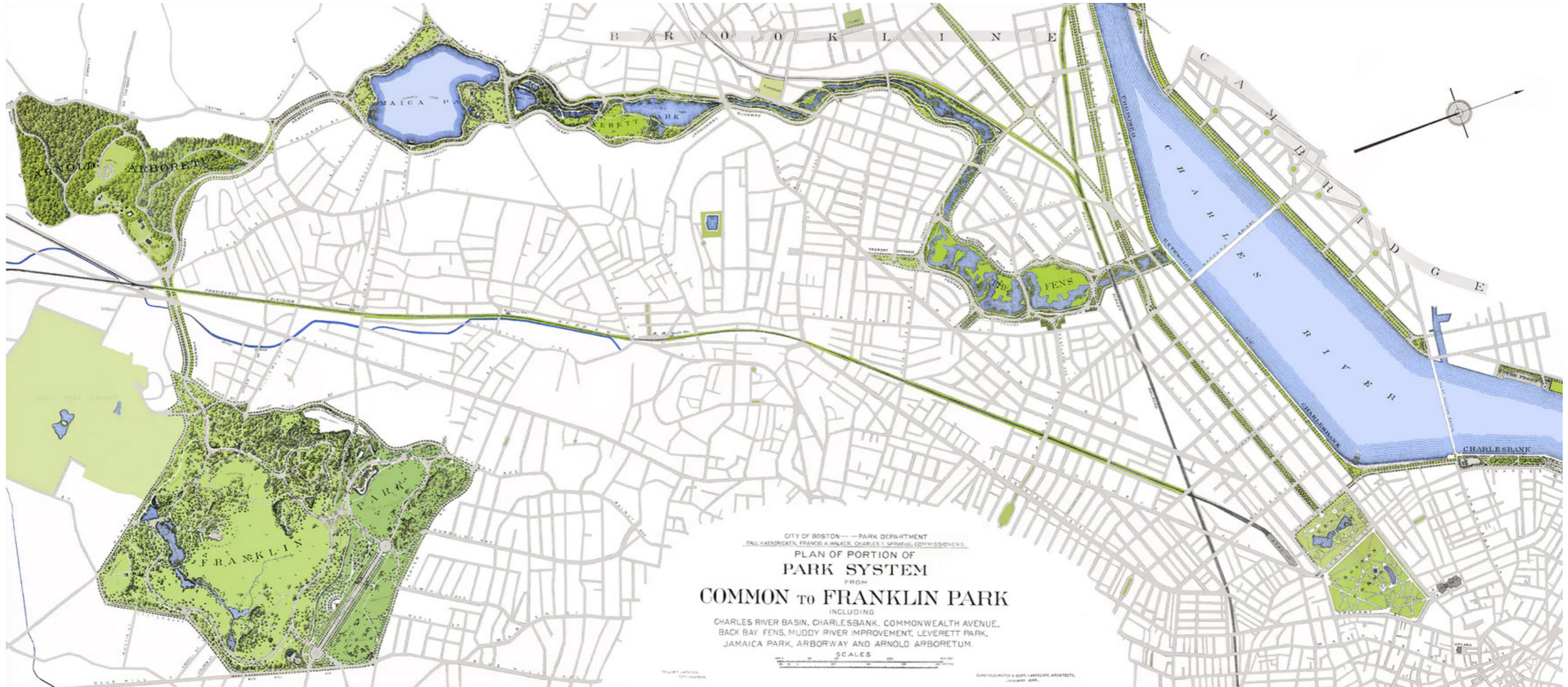

Central Park, Frederick Law Olmsted 1857

90

91

Buffalo park system, Frederick Law Olmsted 1914

SEZNAM VYBRANÝCH LINEÁRNÍCH PARKŮ

LINEÁRNÍ PARKY VE SVĚTĚ

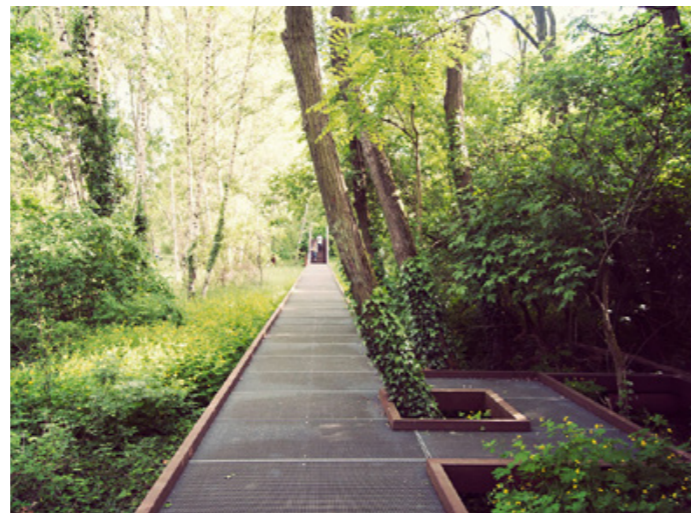
STÁT	MĚSTO	NÁZEV	AUTOR	ROK ZALOŽENÍ	TVAR	DÉLKA	ŠÍŘKA	ATRIBUT
Itálie	Lucca	Lucca's City Walls		1820	okruh	4,5 km	170 m	bývalé hradby
USA	New York	Central Park	Frederick Law Olmsted	1857	obdélník	4 km	800 m	centrum města
USA	Boston	Boston Neclace	Frederick Law Olmsted	1860	soustava linií	5,52 km	170 m	podél vody
Japonsko	Sapporo	Odori Park		1869	linie	1,5 km	60 m	navazující urbanistické bloky
USA	Buffalo	Buffalo park systém	Frederick Law Olmsted	1914	propojující linie	15 km	300 m	skrz velkou část města
USA	Seattle	Freeway Park	Lawrence Halprin's office	1976	linie	550 m	40 m	spojení s brutalistickou architekturou
Španělsko	Valencia	Turia river park	Ricard Bofill	1982	oblouk	8,7 km	200 m	místo řeky
USA	Massachusetts	Alewife Linear Park		1985	linie	2,9 km	15 m	skrz obytnou čtvrť
Francie	Paříž	Avenue Daumesnil		1987	linie	1,8 km	15 m	podél ulice
Německo	Hannover	Kattenbrook-Park		1998	linie	1,5 km	160 m	dělí rodinné domy a průmyslové haly
Německo	Berlín	Natur Park Südgelände		1999	linie	2,5 km	300 m	bývalé kolejiště
Velká Británie	Londýn	Mile End Park		1999	linie	1,7 km	120 m	vybombardované území z 2. světové války
Německo	Libsko	Lene Voigt Park		2001	linie	900 m	80 m	bývalé nádraží
Španělsko	Madrid	Madrid rio	Ricard Bofill	2003	linie	4 km	130 m	podél řeky
Kanada	Québec	Parc linéaire de la rivière Saint-Charles		2008	oblouky	32 km	35 m	podél řeky
USA	New York	High line	Piet Oudolf, James Corner, Charles Renfro	2009	vyvýšená linie	2,33 km	15 m	bývalá železnice
Dánsko	Kodaň	Superkilen Park	Superflex + BIG + Topotek 1	2012	linie	640 m	40 m	ve čtvrti přistěhovaleckých menšin
Velká Británie	Birmingham	Eastside City Park	Peter Taylor	2013	linie	360 m	45 m	v akademickém kampusu
Belgie	Brusel	Parc de la Senne	La Compagnie du Paysage	2016	linie	700 m	10 m	ulice
Španělsko	Barcelona	Jardins de la Rambla de Sants	Sergi Godia a Ana Molino	2016	linie	700 m	20 m	nad stávajícími kolejemi
Jižní Korea	Seoul	Seoullo 7017	MVRDV	2017	linie	1 km	10 m	bývalý dálniční most
Velká Británie	Londýn	The Tide	Diller Scofidio + Renfro s Neiheiser Argyros	2019	vyvýšená linie	5 km	10 m	nová struktura
Německo	Berlín	Mauerpark		1922 - 1924	linie	1 km	55 m	podél sportoviště
Čína	Hong Kong	Avenue of Stars		2019 zrenovováno	linie	600 m	13 m	na pobřeží
Irsko	Dublin	Lansdowne Valley Park			oblouk	1 km	70 m	udolí potoka

LINEÁRNÍ PARKY V ČESKÉ REPUBLICĚ

STÁT	MĚSTO	NÁZEV	AUTOR	ROK ZALOŽENÍ	TVAR	DÉLKA	ŠÍŘKA	ATRIBUT
ČR	Strakonice	Rennerovy sady		1837	obdélník	500 m	50 m	hradní příkop
ČR	Píseň	Smetanovy, Kopeckého, Šafaříkovy, Křížkovy sady		19. století	oblouk	1,1 km	60 m	bývalé hradby
ČR	Opava	Smetanovy sady, Sady Svobody, Dvořákovy sady		19. století	oblouk	1,2 km	50 m	bývalé hradby
ČR	Brno	Park Moravské náměstí, Sady Osvobození, Park Koliště		19. století	oblouk	800 m	90 m	bývalé hradby
ČR	České Budějovice	Na sadech		19. století	půl kruh	1 km	40 m	bývalé hradby
ČR	Olomouc	Čechovy sady, Smetanovy sady, Bezručovy sady		19. století	neuzavřený okruh	3,5 km	170 m	bývalé hradby
ČR	Terezín	Pás okolo hradeb		19. století	okruh	3 km	100 m	okolo hradeb
ČR	Praha	Nákladové nádraží Žižkov - Malešice	IPR	urbanistická studie				kolejiště
ČR	Praha	Vršovická drážní promenáda	Tera Florida	studie	linie	4,2 km	20 m	kolejiště
ČR	Kadaň	Nábřeží Maxipsa Fíka	Ing. Vít Branda	2011	linie	1,3 km	15 m	podél řeky
ČR	Planá nad Lužnicí	Plánské nábřeží	Ivar Otruba, Petr Velička, Kateřina Záleská, Kateřina Čadková, Jakub Kovář, Tomáš Popelínský	2019	linie	500 m	10 m	podél řeky
ČR	Litomyšl	Nábřeží řeky loučné	Rusina Frei architekti	2017	linie	300 m	30 m	podél řeky
ČR	Havířov	Stromovka			linie	1,8 km	130 m	terénní předěl
ČR	Praha	Park Vítkov		začátek 20. století	linie	1,2 km	150 m	vrch
ČR	Praha	Englův zelený pás	Antonín Engel	1922 - 1924	linie	1,6 km	30 m	skrz obytnou čtvrť

Natur-Park Schöneberger Südgelände

98

Superkilen Park

99

Přírodní park vytvořen v místě bývalého nádraží v Berlíně v rámci světové výstavy EXPO 2000. Brown field byl pohlčen přírodou a člověk je zde tak trochu na návštěvě v divočině. V roce 1999 byl Natur Park Südgelände prohlášen za chráněnou krajinnou oblast a jeho části za přírodní rezervaci.

Superkilen je lineární park v jedné z etnicky nejrozmanitějších a sociálně nejproblematičtějších čtvrtí v Dánsku. Jeho hlavní myšlenkou je koncepce velké mezinárodní výstavy. Každá z 60-ti národností, které žijí v okolí parku, je zde zastoupena částí mobiliáře nebo uměleckého díla. Od workoutového vybavení, po kanalizaci z Izraele, palmy z Číny a neonové reklamy z Kataru a Ruska. Každý předmět je popsán malou nerezovou desičkou, která popisuje daný předmět, co to je a odkud je – v dánštině a v jazyce jeho původu.

Madrid Rio

100

Jardins de la Rambla de Sants

101

V minulosti vedl kolem řeky v Madridu obchvat a napojení na dálnici, což oddělovalo řeku od města a vytvářelo neprostupnou bariéru mezi oběma stranami města. Díky změně dopravní situace teď slouží prostory největšího parku v Madridu kolem řeky lidem i přírodě a obě strany města jsou propojeny dostatkem mostů i pro pěší. Byl obnoven přirozený tok řeky, došlo ke znatelnému zlepšení biologické rozmanitosti ptáků podél řeky.

V Barceloně originálně vyřešili problém bariéry, kterou je železnice. Zahloubit tuto trať pod zem by bylo příliš komplikované, tak vystavěli lineární park nad touto železniční tratí. Konstrukce tvoří park a pěší propojení a zároveň uzavírá trať do tunelu, čímž řeší i problémy s nadměrným hlukem.

Parc de la Senne

102

Odori Park

103

Lineární park, který se nachází nad korytem kryté řeky Senne, má dvojitý účel. Se svou stávající sítí vegetace posilí identitu čtvrti i zelenou síť regionu hlavního města Bruselu a spojí čtvrť Laeken s velkým parkem Parc du 21 Juillet. Přispěje k jednoduššímu pohybu po městě a zahrnuje i výhody jako jsou dětská hřiště a komunitní zahrady.

Tento japonský park už prošel spoustou proměn. Původně zde měla být hlavní ulice, která rozděluje město na rezidenční domy a administrativní budovy. Poté zde založili květinové zahrady. Za druhé světové války zde pěstovali potraviny. Poté se začal park formovat do dnešní podoby, kdy postupně zakládaly sportoviště a květinové zahrady. Dnes je park využíván jak ke sportu, tak pro různé kulturní akce.

- Analyza infrastrukturních potřeb**
(online) (11.01. 2023) https://ippraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analyzy/Obyvatelstvo/analyza%20infrastrukturnich%20potreb/5a_rekreace_parky_lesy_a_lesoparky.pdf
- ateliérová práce, OD VLTAVY K VLTAVE A EŠTE ĎALEJ**
(online) (11.01. 2023) <https://www.fa.cvut.cz/cs/galerie/atelierove-prace/36813-od-vltavy-k-vltave-a-este-dalej>
- Buffalo parks**
(online) (11.01. 2023) <https://library.buffalo.edu/maps/buffalo-wnymaps/olmsted.html>
- Cambridge linear park**
(online) (11.01. 2023) <https://www.cambridgema.gov/Departments/communitydevelopment/linearparkredesign>
- cena za architekturu**
(online) (11.01. 2023) <https://ceskacenazaarchitekturu.cz/rocniky/2018/obnova-nabrezi-reky-loucne-v-litomysli/?nominace=1>
- Central Park**
(online) (11.01. 2023) <https://betterwaterfront.org/the-legacy-of-central-park-how-downing-vaux-and-olmsted-set-the-standard-for-american-parks/>
- Central Park**
(online) (11.01. 2023) <https://www.loc.gov/resource/g3804n.ct001972/?r=-0.044,-0.054,1.112,0.549,0>
- Česká technická norma - sadovnictví a krajinářství - terminologie ČSN 83 9001**
- definice lineárních parků**
(online) (11.01. 2023) <https://www.lawinsider.com/dictionary/linear-park>
- diplomová práce, konverze železničních brownfields – kontinuální park liniový park vršovice**
(online) (11.01. 2023) <https://www.fa.cvut.cz/cs/galerie/diplomove-prace/5475-konverze-zeleznicnich-brownfields-kontinualni-liniov-y-park-vrsovice>
- Diplomová práce, Přeměna brownfields na zeleň: zahraniční praxe a implikace pro Brno**
(online) (11.01. 2023) https://is.muni.cz/th/abumc/Plny_text_prace.pdf
- Diplomová práce, konverze železničních brownfields – kontinuální park liniový park vršovice**
(online) (11.01. 2023) <https://www.fa.cvut.cz/cs/galerie/diplomove-prace/5475-konverze-zeleznicnich-brownfields-kontinualni-liniov-y-park-vrsovice>
- drážní promenáda**
(online) (11.01. 2023) <https://verejneprostory.cz/projekty/pripravovane/drazni-promenada>
- drážní promenáda**
(online) (11.01. 2023) https://www.praha.eu/file/3269145/Drazni_promenada_liniov_y_park_studie_2020_09_navrh.pdf
- Emerald Necklace**
(online) (11.01. 2023) <https://wardmapsgifts.com/products/emerald-necklace-common-to-franklin-park-boston-massachusetts-1894>
- Emerald Necklace**
(online) (11.01. 2023) <https://www.esmadrid.com/en/tourist-information/madrid-rio-park>
- Engelovy regulace městské části Dejvic a Bubenče**
(online) (11.01. 2023) <http://aad.wz.cz/skola/engel/engel.htm>
- Frederick Law Olmsted**
(online) (11.01. 2023) <https://www.nycgovparks.org/about/history/olmsted-parks>
- Frederick Law Olmsted**
(online) (11.01. 2023) <https://www.tclf.org/places/view-city-and-regional-guides/new-whats-out-there-olmsted/olmsted-landscape-legacy>
- Frederick Law Olmsted**
(online) (11.01. 2023) <https://www.olmsted.org/the-olmsted-legacy/calvert-vaux-and-olmsted-sr>
- Generel veřejných prostranství Prahy 10**
(online) (25.05) https://vpp10.cz/Portals/8/dokumenty%20VP/_Generel_verejnych_prostranstvi_Prahy_10_web.pdf
- Landezine**
(online) (11.01. 2023) <https://landezine.com/>
- lineární parky**
(online) (11.01. 2023) <https://www.thenatureofcities.com/2016/04/18/justice-and-geometry-in-the-form-of-linear-parks/>
- Madrid Rio**
(online) (11.01. 2023) https://en.wikipedia.org/wiki/Madrid_R%C3%ADo
- Madrid Rio**
(online) (11.01. 2023) <https://www.esmadrid.com/en/tourist-information/madrid-rio-park>
- MÁLEK, Zdeněk, Petr HORÁČEK a Zdeněk KIESENBAUER. Stromy pro sídla a krajinu. Olomouc: Petr Baštan ve spolupráci s firmou Arboeko, 2012. ISBN 978-80-87091-36-4.**
- metropolitní plán**
(online) (11.01. 2023) <https://plan.praha.eu/>
- Natur park**
(online) (11.01. 2023) <https://www.natur-park-suedgelaende.de/en/service-information/about-us/>
- Nákladové nádraží Žižkov**
(online) (11.01. 2023) <https://ippraha.cz/projekt/120/nakladove-nadrazi-zizkov>
- Nákladové nádraží Žižkov**
(online) (11.01. 2023) <https://ippraha.cz/assets/files/files/b420f81a984c57293d800283498f12c3.pdf>
- Olomouc, Bezručovy sady**
(online) (11.01. 2023) <https://tourism.olomouc.eu/leisure-time/olomouc-parks/bezrucovy-sady/cs>
- park roku**
(online) (11.01. 2023) <https://www.parkroku.cz/cs/menu/predchozi-rocniky/2017/>
- Pražská příroda**
(online) (11.01. 2023) <http://www.praha-priroda.cz/>
- Turia River Park**
(online) (11.01. 2023) <https://metropolismag.com/projects/how-valencia-turned-crisis-river-into-park/>
- seznam lineárních parků**
(online) (11.01. 2023) https://en.wikipedia.org/wiki/Linear_park
- Superkilen**
(online) (11.01. 2023) <https://www.archdaily.com/286223/superkilen-topotek-1-big-architects-superflex>
- Superkilen**
(online) (11.01. 2023) <https://www.archdaily.com/286223/superkilen-topotek-1-big-architects-superflex>
- Turia River Park**
(online) (11.01. 2023) <https://metropolismag.com/projects/how-valencia-turned-crisis-river-into-park/>
- Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-55-9.**
- zdroj mapových podkladů, geoportál**
(online) (11.01. 2023) <https://www.geoportalpraha.cz/cs/data/otevrena-data/seznam>

